

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 2, 2010 • Vol. CI Nr. 169

Kaina 75 c.

Prezidentas B. Obama sveikina karo Irake pabaigą

Pasibaigus JAV kovinei misijai Irake prezidentas B. Obama sakė dabar didžiausią dėmesį skirsias šalies vidaus ir ūkio politikai. **SCANPIX** nuotr.

Washington, DC, rugsėjo 1 d. (ELTA) – JAV prezidentas Barack Obama pasveikino amerikiečių karių operacijų pabaigą Irake, teigdamas, kad Jungtinės Valstijos sumokėjo „didelę kainą už tai, kad Irako ateitis būtų perduota į šalies piliečių

rankas”.

Sakydamas pareiškimą Baltųjų rūmų Ovaliniame kabinete jis teigė „gerbiąs” JAV kariuomenės pasiaukojimą. Prezidentas nurodė, kad nuo šiol „svarbiausia Amerikos užduotis yra ekonomikos atgaivinimas”. Ta-

čiau pridūrė, jog JAV ir toliau rems Irako vyriausybę bei žmones.

„Operacija ‘Irakiečių laisvė’ baigta ir šios šalies žmonės nuo šiol tapo patys atsakingi už savo šalies saugumą”, – teigė B. Obama.

Prezidentas pažymėjo, kad karo pabaiga svarbi tiek JAV, tiek Irakui. „Mes siuntėme savo jaunus žmones, kurie labai aukojosi Irake, ir skyrėme šiai kovai daug išteklių, kai namuose buvome priversti suveržti diržus. Tai didi akimirka JAV ir Irako istorijoje, mes atlikome savo pareigą. Atėjo laikas versti naują puslapį”, – pažymėjo B. Obama.

Jis pareiškė kalbėjęsis su buvusiu JAV prezidentu George W. Bush, kurio prezidentavimo metu buvo pradėtas karas Irake, ir kuris buvo apkaltintas netinkamais veiksmais per Irako okupaciją.

„Visiems gerai žinoma, kad mes su buvusiu prezidentu turime skirtingas nuomones apie karą ir jo pradžią. **Nukelta į 7 psl.**

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-01-10

PERIODICALS

Atsistatydina valstybės kontrolieriaus pavaduotojas

Vilnius, rugsėjo 1 d. (ELTA) – Iš pareigų atsistatydina valstybės kontrolieriaus pavaduotojas 52 metų Viktoras Švedas. V. Švedas, valstybės kontrolieriaus pavaduotoju dirbęs nuo 2001 m., iš pareigų pasitraukė bendru šalių sutarimu. Nuo rugsėjo 2 d. jis pradeda eiti 4-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo pareigas. Inžinieriaus mechaniko išsilavinimą turintis V. Švedas Valstybės kontrolėje dirba 17 metų.

Prezidentės Dalios Grybauskaitės dekretu dėl pareigūno atleidimo rašoma, kad V. Švedas atleidžiamas valstybės kontrolierės Giedrės Švedienės teikimu.

A. Kubiliui užsienio politikos klausimais patarinės R. Martikonis

Vilnius, rugsėjo 1 d. (ELTA) – Premjerui Andriui Kubiliui, vietoje į ambasadą Lenkijoje išvyksiančios Loretos Zakarevičienės, užsienio politikos klausimais gali patarinėti dabartinis nuolatinis Lietuvos atstovas prie Europos Sąjungos Rytis Martikonis. Tai patvirtino ministro pirmininko tarnybos kancleris Deividas Matulionis. Jo teigimu, R. Martikonis dar nėra paskirtas patarėju, bet kancleris vadina jį „realiausiu kandidatu” užimti šias pareigas.

Šiuo metu R. Martikonis dirba Lietuvos nuolatinėje atstovybėje prie Europos Sąjungos, tačiau ambasadoriaus pareigas jis eis iki spalio 1 d. Vėliau jį turėtų pakeisti Raimundas Karoblis.

Lietuvoje vieši JAV Pennsylvania nacionalinės gvardijos vadė

Vilnius, rugsėjo 1 d. (ELTA) – Lietuvoje su darbo vizitu lankosi JAV Pennsylvania valstijos Nacionalinės gvardijos vadė generolė majorė Jessica L. Wright. Aukšto rango JAV karininkė atvyko Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo viršininko brigados generolo Algio Vaičeliūno kvietimu. JAV generolė susitiks su krašto apsaugos ministre Rasa Juknevičiene ir kitais Lietuvos krašto apsaugos sistemos atstovais.

JAV karininkė dalyvaus NATO oro policijos misiją Baltijos šalyse vykdančių karių pasikeitimo iškilmėse Karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose. Misiją baigusius Lenkijos karius pakeis JAV kariai.

Vienas svarbiausių JAV generolės apsilankymo klausimų, kuris bus aptartas su Lietuvos krašto apsaugos sistemos atstovais, yra bendros Lietuvos ir JAV policijos operacinės mokyimo ir sąveikos grupės įsteigimas

Vilniuje bus statoma nauja mokykla

Vilnius, rugsėjo 1 d. (ELTA) – Šią rugsėjo 1-ąją prisimins Vilniaus miesto Balsių bendruomenė. Rugsėjo 1 d. čia pradėta statyti nauja pagrindinė mokykla. Iki šiol Balsių mikrorajono moksleiviai mokėsi senoje, 1930 m. statytoje medinėje mokykloje arba po 15–20 kilometrų važinėdavo į kitas sostinės mokyklas. Kitą rugsėjį naujoje mokykloje jau galės mokytis 800 pirmų–dešimtų klasių moksleivių.

Simbolinę rugsėjo 1-osios dieną ministras pirmininkas Andrius Kubilius, Vilniaus miesto savivaldybės, bendruomenės ir statybininkų atstovai į Balsių mokyklos pamatus įleido kapsulę su laišku ir palinkėjimais ateities kartoms ir pačiai mokyklai.

„Balsių mokykla – pirmoji Lietuvoje švietimo įstaiga, kuri yra statoma pagal viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimo principą, ir pirmoji nuo Nepriklausomybės atkūrimo Vilniuje statoma nauja mokykla”, – iškilmių proga sakė ministras pirmininkas.

Premjeras taip pat pasidžiaugė, kad šiemet Lietuvoje atnaujinta per 200 mokyklų ir švietimo įstaigų. Savo

Premjeras A. Kubilius dalyvavo Balsių mokyklos statybos kapsulės įkaskimo iškilmėse. **ELTA** nuotr.

šiuolaikškumu naujoji mokykla galės lygiuotis į geriausias užsienio švietimo įstaigas. Balsių bendruomenė kai kurias mokyklos patalpas ketina naudoti ir kaip bendruomenės kultūros bei susibūrimo centrą.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Pasirengimas JAV LB XIX Tarybos 2-ai sesijai Florida (p. 2)
- Universitetai nebėra elito privilegija (p. 3, 9)
- K. Girniaus skiltis (p. 3, 9)
- Lietuviškais Lenkijos takais (2) (p. 4)
- Lietuvių tapatybės paieškose (p. 5)
- Mūsų stalui (p. 8)
- Varlė bunkeryje (9) (p. 9)
- Paroda „Pirmieji lietuviai Teksase” (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.71 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Rugsėjo 1 d. vietoj įžymaus buvusio JAV prez. G. W. Bush šūkio „Misija įvykdyta“ dabartinis šalies prezidentas pasirinko ne tokius stiprius žodžius. Tą dieną, oficialiai pranešant apie Amerikos karinių veiksmų užbaigimą Irake, ten paliekant 50,000 JAV karių, Obama savo 18 minučių kalboje sakė: „Mes įvykdėme savo įsipareigojimus. Dabar laikas atversti kitą puslapį.“ Bet naujo puslapio atvertimas nei Amerikai, nei Irakui nebus lengvas. JAV niekaip neatsitiesia po ekonominės krizės, vis augančio nedarbo, Irake, net ir pasibaigus kariniams veiksams, pavadintų „Irakiečių laisvė“, teroro išpuoliai yra kasdienybės dalis, o ir valdžios ramsčiai braška ir svyruoja. Įdomu tai, kad net ir karui Irake pasibaigus, amerikiečiai nevienodai vertina, kaip Obama jį užbaigė. Rugpjūtį atliktoje „Wall Street Journal/NBC News“ apklausoje 49 proc. liko patenkinti, o 40 proc. nepatenkinti rezultatu.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

ST. PETERSBURG, FL

Pasirengimas JAV LB XIX Tarybos 2–jai sesijai

JAV LB XIX Tarybos prezidiumas, kuriam vadovauja Juozas Polikaitis, pranešė, kad 2-oji Tarybos sesija, rengiama 2010 m. rugsėjo 24–26 d. ir globojama Florida apygardos, vyks Orlando mieste, kur veikia viena iš naujai įsikūrusių LB apylinkių. Sesiją organizuoja jauni, energingi LB darbuotojai: Florida apygardos pirmininkas Alvydas Smilinskas ir Orlando apylinkės pirmininkas Mindaugas Šatas, kurie smarkiai darbuojasi, kad suvažiuotų JAV Tarybos atstovai, Krašto valdyba Lietuvos Respublikos ir JAV lietuviškos visuomenės kviešti garbės svečiai turėtų geras sąlygas posėdžiauti ir aptarti JAV LB veiklą.

Kaip jau yra įprasta, sesijos metu visada randama laiko tarpusavio

Floridos apygardos pirmininkas Alvydas Smilinskas.

Orlando lietuviai pasiruošę sutikti JAV LB Tarybos 2-sios sesijos dalyvių.

susipažinimui bei pramoginei/meninei daliai. Šios sesijos metu planuojama vietinių menininkų paroda ir koncertas. Programoje dalyvaus muzikinė grupė „Vairas“ iš Lietuvos, „Cigarai“ iš Čikagos, šokėjų grupė „Ritmas“ iš St. Petersburg ir kt. Visi posėdžiai vyks „Renaissance Orlando Airport Hotel“ (5445 Forbes Place, Orlando, FL 32812, tel. 1-407-240-1000).

Penktadienis, 9/24

Registracija (11 v. r.); iškilmingas pirmasis posėdis (1 v. p. p.); vakarienė ir susipažinimo vakaras su programa (7 v. v.).

Šeštadienis, 9/25

Rytinis posėdis (8:30 v. r.); šventinis vakaras – lietuviškų valgių vakarienė, koncertas „Orlando Mela Room“ salėje, į kurią dalyvius iš viešbučio nuveš autobusai (7 v. v.).

Sekmadienis, 9/26

Šv. Mišios viešbutyje; po jų toliau vyks posėdžiai; sesijos uždarymas.

Rengėjai kviečia Florida apygardos narius atvykti į Orlando ir dalyvauti ne tik posėdžiuose (svečio teisėmis), bet ir susipažinimo vakare, parodose bei koncerte.

Dėl smulkesnės informacijos apie pramoginę dalį, pietų/vakarienės kainas ir kt. prašome kreiptis pas organizatorius: Alvydas Smilinskas (tel.: 407-448-0766; e. paštas: al@ajsflorida.com) arba Mindaugas Šatas (tel.: 407-259-4613, e. paštas: mindaugas@satas.usa). Taip pat informaciją galite rasti internete – www.orlandolietuviai.com.

Orlando 2010 – krepšinio turnyras

Šeštadienį, rugsėjo 25 d., 10 val. ryte pastato „Hamptons at Metro West“ sporto salėje (6401 Time Square Ave., Orlando, FL 32835), vyks Florida apygardos „Orlando-2010 krepšinio turnyras“. Šių metų turnyro laimėtojų premijos bus įteiktos šventinio vakaro metu „Orlando Mela Room“ salėje.

Daugiau informacijos galima gauti pas Evaldą Siudiką tel.: 407-448-7639.

Lietuvių klubo narių susirinkimas

Lietuvių klubo valdyba šaukia visų narių susirinkimą specialioms klubo reikálams aptarti Lietuvių klubo salėje rugsėjo 1 dieną 2 val. p. p.

Šv. Kazimiero misijos pranešimas

Šių metų rugsėjo mėn. 22 d. 2 val. p. p. yra šaukiamas Šv. Kazimiero misijos visuotinis metinis susirinkimas. Jis įvyks Lietuvių klubo didžiojoje salėje. Visi nariai ir nauji nariai prašomi gausiai dalyvauti.

Atsiveikiname su Lietuvių klubo nariais

A. a. dr. Jonas Maurukas mirė 2010 m. liepos 26 d. Baigęs chemiją Frederic Wilhelm universitete Vokietijoje, 1947 m. jis dirbo Kanadoje. Ten 1955 metais baigė School of Graduate

Praėjusių metų Orlando mieste vykusią krepšinio rungtynių gerbėjos.

„Lietuvių dienos Orlando 2009“.

Studies University of Toronto ir gavo filosofijos mokslų daktaro laipsnį. 1955–1956 m. jis buvo vyriausias gydytojas Elyria Medical Hospital Biochemistry and Research Department (Elyria, Ohio), kur dirbo, kol išėjo į pensiją.

Gyvendamas St. Petersburg ir priklausydamas Lietuvių klubui, jis paaugojo klubui 1,000 dol., tapdamas garbės rėmėju. Dr. Jonas Maurukas palaidotas St. Petersburg kapinėse.

„Lietuvių žinios“, 2010 m. rugpjūtis

http://orlandolietuviai.com

UNIVERSITETAI NEBĖRA ELITO PRIVILEGIJA

SAULIUS SPURGA

Pastarąjį dešimtmetį pasaulio aukštasis mokslas patyrė esminių pokyčių. Jis jau nebėra elito privilegija, nes tik išsilavinęs žmogus gali pasinaudoti visomis judrios žinių visuomenės teikiamomis galimybėmis ir gyventi visavertį gyvenimą. Todėl aukštasis mokslas turi būti prieinamas plačiam būriui žmonių. Nuolatinis mokymasis, prisitaikymas prie pokyčių tapo svarbiu veiksmu darbo rinkoje.

Ir Lietuvoje, ir Europoje dalis konservatyvumu garsėjančios akademinės bendruomenės, net kai kurie švietimo politikai vis dar neįvertina to reiškinio masto bei prasmės. Vienas lengviausiai pastebimų to požymių – nepaprastas aukštojo mokslo studentų gausėjimas. Jį galima prilyginti net sprogimui. UNESCO duomenimis, 1999–2008 metais Šiaurės

mui. Senatas, ilgus amžius buvęs svarbiausias universitetų valdymo organas, traukiasi į šoną, lieka akademinės savivaldos organas. O universitetų valdymo srityje vis labiau taikomi vadybiniai metodai. Tai nuostabu – juk jie gyvena konkurencinėje aplinkoje, ir varžomasi jau ne tik savame krašte, bet ir globalioje mokslo bei studijų erdvėje. Dėl didėjančio studentų skaičiaus daugelis valstybių nebesugeba užtikrinti nemokamo mokslo, todėl mokesčio už studijas įvedimas pastebimas visame pasaulyje.

Per Lietuvoje įgyvendintą mokslo ir studijų reformą nebuvo įvesta tokio mokesčio už studijas, kaip nežinia kodėl nuolat girdžiu kalbant. Tarkim, šiais metais į valstybės apmokamas vietas įstojo apie 18 tūkst. studentų. Lietuvos universitetai pastaruoju metu dažnai kritikuojami, tačiau kritika ne visada pagrįsta.

Teko skaityti ne vieną straipsnį, kuriame teigiama, jog Lietuvos aukštasis mokslas visiškai sužlugęs, bet kartu čia pat pažymima, kad mūsų universitetuose parengti gydytojai ir kiti specialistai lengvai įsidarbina Vakaruose. Reikia būti kritiškiems sau, tačiau nepriimtinas ir susiniekinimas, deja, neretai peržengiantis sveiko proto ribas.

Amerikoje ir Vakarų Europoje studentų skaičius padidėjo nuo 28,1 mln. iki 34,4 milijono. JAV per dešimtmetį studentų padaugėjo nuo 13,7 mln. iki 18,2 mln., Rumunijoje – nuo 407,7 tūkst. iki 1 mln., Lenkijoje – nuo 1,4 mln. iki 2,2 mln., Turkijoje – nuo 1,4 mln. iki 2,5 milijono.

Čia reikėtų pažymėti, kad iki amžiaus pradžios studentų skaičius ilgas dešimtmečius beveik nesikeitė. Kinijoje 1990 metais buvo 5 mln. studentų, 1999-aisiais – 6,3 mln., o 2008 metais jų skaičius viršijo 27 milijonus. Ir toks augimas nežada sustoti! Be to, Kinija kuria 10 vadinaamojo pasaulinio lygio universitetų ir iš valstybės, siuntusios savo piliečius studijuoti užsienyje, tampa priimančia užsienio studentus šalimi. Juda Afrika. Pavyzdžiui, Etiopijoje, kurioje vis dar neišnykusi bado grėsmė, per dešimtmetį studentų padaugėjo nuo 52,3 tūkst. iki 264 tūkstančių. Pokyčiai Lietuvoje irgi atitinka pasaulinius posūkius.

Analitikai mano, jog toks studentų gausėjimas turi ir neigiamų pasekmių, pavyzdžiui, stebimas tam tikras aukštojo mokslo kokybės smukimas. Kai kas nori pasipriešinti tokiai įvykių raidai. Vis dėlto sutinkama, kad šio džino jau niekas nebesugrąžins į butelį. Vadinasi, reikia pripažinti realybę ir kurti švietimo politikos modelius, įvertinančius dabarties poreikius. Vakarų valstybėse, ypač JAV, nuolat pabrėžiama, kad sparčiai daugėja studentų, kurie pirmi savo šeimoje ir giminėje peržengė aukštosios mokyklos slenkstį. Tai laikoma reikšmingu šalies laimėjimu.

Tokie pokyčiai turi didelių pasekmių, pavyzdžiui, universitetų valdy-

Teko skaityti ne vieną straipsnį, kuriame teigiama, jog Lietuvos aukštasis mokslas visiškai sužlugęs, bet kartu čia pat pažymima, kad mūsų universitetuose parengti gydytojai ir kiti specialistai lengvai įsidarbina Vakaruose. Reikia būti kritiškiems sau, tačiau nepriimtinas ir susiniekinimas, deja, neretai peržengiantis sveiko proto ribas.

Gal ne visada suprantama, kad Lietuvos aukštasis mokslas jau dabar yra ta sritis, kuri bene labiausiai įjungta į Europos aukštojo mokslo erdvę. Kiekvienoje Lietuvos aukštojoje mokykloje bet kuriuo metu studiuoja bent po kelis šimtus užsieniečių, atvykusių iš įvairių Europos Sąjungos valstybių pagal mainų programas. Tie, kurie domisi Lietuvos aukštojo mokslo studijų kokybe, galėtų pasiteirauti tų studentų, ar jie taip pat, kaip kai kurie vietiniai analitikai, yra sukrėsti menko Lietuvos aukštojo mokslo lygio ir pasipiktinę prastu dėstymu. Taip, sistemoje, kuri apima dešimtis aukštųjų mokyklų ir 200 tūkst. studentų, galima atrasti pačių įvairiausių pavyzdžių. Lygiai taip pat, kaip visko pasitaiko ir vadinamajame užsienyje. Niekas nepaneigs, jog Vakarų valstybės turi garsių, prestižinių universitetų, kuriuose dėsto pasaulinio mokslo profesoriai. Tačiau visiškai neatsakinga brukti mintį, kad bet kuris Vakarų universitetas yra geresnis už geriausią Lietuvos universitetą. O tai dažnai tenka girdėti. Štai vienas lietuvis studentas neseniai laimėjo bylą prieš Londono universitetą, nes nuvykęs studijuoti atrado, kad daugelis tos aukštosios mokyklos „profesorių“ neturi ne tik daktaro laipsnio, bet net ir magistro diplomo.

Nukelta į 9 psl.

KĘSTUTIS GIRNIUS

Baigėsi Lietuvos ir Lenkijos mėnuo

Neseniai įtakingas Lenkijos dienraštis „Rzeczpospolita“ rašė, kad „Lietuvos ir Lenkijos santykiai yra blogi. Kyla tik klausimas – kada tai atvirai pripažins abiejų valstybių politikai. Ir ką jie darys, kad tai pakeistų.“ Spalvos gal šiek tiek sutirštintos, bet pagrindinei minčiai reikia pritarti. Nors jau kurį laiką Lietuvos ir Lenkijos santykiai nėra tokie geri, kaip dažnai stengiamasi juos vaizduoti, pastaruoju metu nesutarimai, nesusipratimai ir priekaištai tapo kasdienio gyvenimo dalimi.

Nesutariama dėl rimtų ir ne itin rimtų klausimų. Lenkija vis labiau kritikuoja Lietuvą dėl tariamo lenkų tautinės mažumos diskriminavimo. Ypač piktinamasi dėl draudimo lenkiškai rašyti pavardes pasuose. Taip pat teigiama, kad lenkų kalbos neleidžiama vartoti viešajame gyvenime, švietimo sistemoje diskriminuojami lenkai ir kad lenkų apgyvendintuose rajonuose vangiai grąžinamos teisės į žemę.

Kritiką reiškia ne vien kovingai nusiteikę populistai. Prieš kokius metus ta pati „Rzeczpospolita“ rašė, kad Lietuvos valstybė savo prigimtimi yra nepalanki kitataučiams. Pernai tuometis Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski teigė, kad Lietuvos laikyseną pasų klausimu lemia menka jos, kaip demokratinės valstybės, patirtis. Taip kalbėjo Lietuvai draugiškai nusiteikęs žmogus, kuris, būdamas Lenkijos prezidentu, net 16 kartų lankė Lietuvą. Kai kurie lenkų politikai, pavyzdžiui, europarlamentaras Janusz Wojciechowski, ragino Lietuvą pulti visuose tarptautiniuose susitikimuose už įstatymų laužymą ir akivaizdų lenkų mažumos diskriminavimą.

Lietuviai nelieka skolingi. Vietos lenkai kaltinami pilietiškumo ir patriotiškumo stoka. Pasipiktinimo bangą sukėlė vadinamoji lenko korta, kuri buvo laikoma mėginimu nuvertinti Lietuvos pilietybę ir lenkais paversti tautiškai neapsisprendusius Vilniaus krašto gyventojus. Būta raginimų neleisti lenko kortą įgijusiems lenkams dirbti valstybės tarnyboje ar kandidatuoti rinkimuose. Laimėjo sveikas protas, populistų siūlymai buvo atmesti.

Nesutarimus skatina ne tik tautinių mažumų klausimai. Pastaruoju metu „Mažeikių naftos“ savininkė, bendrovė „PKN Orlen“ vis dažniau skundžiasi, kad varžomos jos galimybės pelningai dirbti, kad neįmanoma susitarti su kompanija „Lietuvos geležinkeliai“, kad apskritai nekreipiama dėmesio į jos prašymus. Susidaro įspūdis, kad kuriama dirva „PNK Orlen“ pasitraukimui iš Lietuvos, dalį arba visas „Mažeikių naftos“ akcijas parduodant Rusijos įmonei. Esą neleidžiate mums dirbti, tad esame priversti palikti Lietuvą.

Rusija domisi „Mažeikių nafta“. Prezidentas Vladimir Putin ne kartą prabilo, esą Rusijos kompanijos jau tariaisi dėl „Mažeikių naftos“ pirkimo. Nemanau, kad Lietuvos valdžia galėtų užkirsti kelią parduoti įmonę, o pati neturi lėšų ją nupirkti. Veikiausiai ir nenorėtų. Atsakingas Lietuvos pareigūnas pareiškė, kad „Mažeikių nafta“ yra „metalo laužas“, jei neveikia naftotiekis „Družba“. Bet nemažai lietuvių laikytų įmonės pardavimą Rusijai klastingu, Lietuvos interesus žeidžiančiu žingsniu. Gerokai sustiprėtų prieš lenkus nukreiptos nuotaikos.

Naujausias trinties šaltinis – Lietuvos nepritarimas Lenkijos ketinimui kreiptis į Europos Sąjungą (ES), siūlant supaprastinti sienos kirtimo procedūras visos Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities gyventojams. Vilnius teigia, kad jis yra pasirengęs pasirašyti susitarimus su Baltarusija ir Rusija dėl judėjimo pasienyje iki 50 kilometrų ruože – tokios sąlygos yra dabartiniame ES teisyne. Lenkija nesitikėjo, jog Lietuva pasipriešins jos planams. Kad ir kaip būtų, be Lietuvos palaikymo Lenkija nesulauks ES pritarimo, tad planas veikiausiai žlugs. Meilė Lietuvai nepadidės.

Kilus ginčams, paprastai nelengva nustatyti, kuri valstybė labiausiai atsakinga už pašlijusius santykius. Lietuva galėjo nusileisti dėl pavardžių, tuo parodydama savo gerą valią bei ryžtą siekti susitarimo. Bet apskritai Lenkija nusiteikusi kovingiau. Ji reiškia daugiau priekaištų ir juos dažniau kartoja, savo reikalavimus kartais kelia ultimatyviai ir tarptautinėje plotmėje, lyg Lietuva kaip Lukašenka Baltarusija būtų nesukalbama.

Sunku draugišku gestu laikyti grupės Lenkijos europarlamentarų kreipimąsi į Europos Parlamentą, kuriame nepagrįstai teigiama, kad lenkai yra baudžiami už savo gimtosios kalbos vartojimą. Sunkiai su strateginės partnerystės sąvoka dera ir 2007 metų spalį Vilniuje viešėjusio Lenkijos ekonomikos ministro Piotr Wozniak pareiškimas, kad Lenkija stabdys elektros jungčių statybas tol, kol negaus trečdalio naujai statomos jėgainės gaminamos elektros.

Reiškia viltis, kad lietuviškų šaknų turintis ir šiuos ryšius dažnai pabrėžiantis naujasis Lenkijos prezidentas Bronislaw Komorowski veikiai pagerins santykius. Esu skeptiškas, nors jis atostogavo Lietuvoje. Buvęs prezidentas L. Kaczynski irgi buvo Lietuvos draugas, bet būtent per jo kadenciją santykiai pablogėjo. Dabartinė Lenkijos vyriausybė užsimojo vykdyti ambicingą užsienio politiką: siekiama iš esmės „perkrauti“ santykius su Rusija, didinti savo įtaką Vidurio Europoje, **Nukelta į 9 psl.**

LIETUVIŠKAIS LENKIJOS TAKAIS

Punsko ir Seinų kraštas

Tęsinys iš rugsėjo 1 d.

DONATAS JANUTA

Jotvingiai, Nepriklausomybės kovos ir partizanai

Senovėje Punsco-Seinų krašte gyveno lietuviams gimininga jotvingių gentis, kuri pasižymėjo karingumu ir narsumu. (Kas skaitė Vinco Pietario istorinį romaną „Algimantas“, neužmirš jotvingių narsaus stipruolio Nemuro.) XIII šimtmečio pradžioje jungtinės lietuvių ir jotvingių karžygių jėgos sėkmingai kovojo prieš slavus. Vėliau jotvingiai rėmė prūsus keturiolika metų užsitęsusiame kovoje prieš kryžiuočius (1260–1274 m. Didysis prūsų sukilimas). Pasakui kryžiuočių gausesnės jėgos be pertraukos penkerius metus (1277–1283 m.) kovojo prieš jotvingius, kol pagaliau juos sutriuškino.

Jurgis Krikščiūnas (k.) ir Juozas Lukša 1947 m. pakeliui į Lenkiją.

Atskiri jotvingių kaimai dar buvo išlikę ligi XVI–XVII amžiaus. 1857 m. gyventojus surašant Gardino gubernijoje, dar gana daug gyventojų užrašė kaip jotvingiai (vienoje apylinkėje tokių buvo 27.6 proc.). Šalia Punsco šiandien yra atstatyta jotvingių ir prūsų gyvenvietė. Punske veikia jotvingių ir prūsų bendrija, kuri toje gyvenvietėje ruošia šventes ir kitus renginius.

1920 metais šiame krašte vyko žiaurūs mūšiai prieš lenkus. Per tris mėnesius nuo liepos ligi rugsėjo galo Seinai buvo pakartotinai užimti ir lietuvių, ir lenkų, kol pagaliau lenkai su didesnėmis pajėgomis įsitvirtino visam laikui. Šalia pėstininkų, railelių, kulkosvaidininkų, šiuose mūšiuose dalyvavo ir du Lietuvos šarvuočiai „Šarūnas“ ir „Aras“. Majoras (vėliau pulkininkas ir diplomatas) Kazys Škirpa ir kapitonas (vėliau generolas)

Povilas Plechavičius kovėsi tuose mūšiuose.

Lietuviams ypač nuostolingas mūšis dėl žuvusių ir į lenkų nelaisvę patekusių skaičiaus įvyko Beržnyko bažnytkaimio apylinkėje 1920 m. rugsėjo 22 d. Nuostoliai būtų buvę didesni, jeigu ne šarvuotis „Aras“, kuris, važinėdamas plentu pirmyn ir atgal, apšaudė lenkų besiveržiančius gausesnius būrius ir sutrukdė jų puolimą, taip leisdamas lietuviams tvarkingai pasitraukti. Beržnyko kapinaitėse palaidoti septyni tą dieną kovoje žuvę lietuviai.

Pokario metais partizanų takai vedė per Punsco kraštą. Čia partizanai turėjo įsirengę bunkerius, raskavo prieglobstį nuo už sienos Lietuvoje siautėjusių sovietų saugumiečių. Juozas Lukša-Daumantas per čia keliavo į Vakarus. Jonas Deksnys, vėliau tapęs išdaviku, 1946 metais atvykęs iš Vakarų, buvo partizanų pervestas per Lietuvos sieną, apie 6 kilometrų į šiaurę nuo Punsco.

1949 m. gruodžio 15 d. netolimame Šlynakiečio kaimo eglyne apsupti lenkų kareivių žuvo Dainavos apygardos žvalgybos viršininkas Jurgis Krikščiūnas-Rimvydas ir jo adjutantas Vitas Prabalys-Žaibas. Jų ryšininkė, tardyta ir kalinta Veronika Judickaitė-Mir-

ta (vėliau Grigutienė) 2003 m. vasario 16 dieną buvo Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus apdovanota Vyties Kryžiaus ordinu už partizaninę veiklą šiame krašte.

Seinai

Nuo Punsco pavažiavę gražiais keliukais 25 kilometrus (17 mylių) į pietryčius atsiradome Seinuose. Netoli Seinų katedros bazilikos ir buvusios kunigų seminarijos, kur dirbo ir gyveno „Anykščių šilelio“ autorius, vyskupas Antanas Baranuskas, yra lietuvių kultūros centras „Lietuvių namai“. Ten veikia lietuvių šokių grupės, choras, repetuoja dramos būreliai, vyksta koncertai, minėjimai, kiti kultūriniai renginiai. Tame pačiame pastate įsikūręs Lietuvos Respublikos konsulas, populiarus restoranas „Karčiama“ ir lietuvių vieš-

Vyskupo Antano Baranausko (1831–1902) paminklas Seinuose.

butis, kuriame mes apsistojome. Netoli, skersai gatvės, yra lietuviška pradinė mokykla ir gimnazija.

Mus priėmė Lenkijos Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas, istorikas, spaudos bendradarbis Petras Maksimavičius. Jis trumpai papasakojo apie Seinų lietuvių veiklą, atsakė į mūsų klausimus. Po Pirmojo pasaulinio karo lietuviai šioje apylinkėje sudarė 80 proc. gyventojų. Lenkams užėjus, lenkai uždarė Seinų apylinkės lietuviškas organizacijas, laikraščius, mokyklas, lietuvių vaikų prieglaudą, atėmė jų nuosavybę ir persekiojo veiklesnius asmenis. Mokyklų dėstytojus ir klierikus deportavo į Lietuvą. Dabar Seinų apylinkėje lietuviai sudaro apie 20–30 proc. visų gyventojų.

Restorane „Karčiama“, lenkiškai vadinama „Karczama Litewska“, per tas dienas, kai mes buvome Seinuose, klientų netrūko nei pietų, nei vakarienės metu. Staliukai buvo aptarnaujami ir viduje, ir lauke. Klientai daugiausia vietiniai, nors automobilių su Lietuvos numeriais matėme kiekvieną dieną. Bet per visą tą laiką tik vieną kartą išgirdome vieną kompaniją lietuviškai kalbant. Neaišku, ar visi kiti klientai buvo lenkai, o gal, kaip sakydavo, jeigu susirenka keturi lietuviai ir vienas lenkas, nemokantis lietuviškai, visi kalba lenkiškai?

Važiudami į Seinų kapines, sus-

tojome prie vieno praeivio pasiklausti kelio. Mums pasakius jam „Labas“, jis irgi atsiliepė „Labas“. Bet jo lietuviškas žodynas prasidėjo ir baigėsi tuo vienu žodžiu. Mano vairuotojui vertėjui toliau reikėjo kalbėti su juo tik lenkiškai. Tas žmogelis – nebejauno amžiaus, gana paprastai, gal net nelabai tvarkingai apsirengęs, bet linksmo būdo. Išsiaiškinti kelią į kapines mums nesisekė, todėl jis pasakė „Gera, aš jus nuvešiu.“ Ir mūsų net nesiklausęs įsėdo į mūsų mašiną. Taip susiradę naują draugą nuvažiavome į Seinų kapines. Vėliau sutikome tą patį žmogelį, belaistantį savo tėvo ir senelių kapą. Sakė, kad jo viena senelė buvo lietuvė. Seinų kapinėse daug lietuviškai užrašytų pavardžių, nemažai su aiškiomis lietuviškomis šaknimis, bet sulenkinčių.

Seinuose verta aplankyti Seinų katedrą baziliką, kurioje palaidotas vyskupas Baranuskas. Lietuviškos Mišios aukojamos kiekvieną sekmadienį. Greta bazilikos stovi Baranuskos paminklas. Buvusios seminarijos pastate į antrą aukštą veda seni laiptai, kuriuose nudilę įdubimai byloja, kiek daug lietuvių jais žengė. Anais laikais čia buvo lietuvių kunigų seminarija, kurioje mokėsi Vincas Kudirka, rašytojai Antanas Vienuolis-Žukauskas, Antanas Tatarė ir kiti.

Bus daugiau.

Šarvuotis „Aras“.

Vaidintojai Mindaugo karūnavimo šventėje jotvingių ir prūsų gyvenvietėje.

Jurgio Paransevičiaus nuotr.

Lietuvių tapatybės paieškose

Šių metų 57-ame Santaros–Šviesos suvažiavime dalyvaus ir du svečiai iš Lietuvos: Lietuvos radijo ir televizijos vadovas Audrius Siaurusevičius ir žurnalistas, kultūros antropologas Virginijus Savukynas. Į „Draugo“ klausimus mielai sutiko atsakyti šiuo metu Lietuvos radijuje ir televizijoje dirbantis **V. Savukynas**, kuris Santaros–Šviesos suvažiavime Amerikoje lankysis pirmą kartą.

– **Rašote ne tik į spaudą, bet ir vedate laidas Lietuvos radijuje ir televizijoje. Anksčiau dirbote internetinių puslapių redaktoriumi, o šiuo metu rašote savo tinklaraštį. Kuo šios žiniasklaidos priemonės Jums įdomios? Kuo jos skiriasi ir kuo yra panašios?**

– Be jokios abejonės, kiekviena žiniasklaidos priemonė turi savo ypatumų. Radijas, mano nuomone, yra intelektualnesnis, t. y. gali pasirinkti sudėtingesnes temas, jas giliau analizuoti su pašnekovais. Tuo tarpu televizijoje labai svarbi intriga: jei ji dingsta pokalbyje, žiūrovas iš karto perjungs kitą kanalą. Intrigą lengviau sukurti darant publicistinę laidą, o tiesioginiame eteryje, pokalbių laidoje, tai padaryti yra labai sunku: juk pasikviesti pašnekovai nebūtinai kalba pagal tavo iš anksto numatytą scenarijų. Tad žaibiškai turi priimti naujus sprendimus, atrasti naujus kampus, kurie vėl galėtų įpliekti ugny diskusijoje. Aišku, televizijoje svarbus vaizdas: pašnekovų reakcijos, veido išraiška, jų emocijos.

Internetas – tai jau rašto kultūros sritis (tiesa, galima skelbti ir video ar audio įrašus). Nors egzistuoja smarkiai įsigalėjusi nuomonė, kad internete reikia rašyti kuo trumpiau, niekas nedraudžia skelbti ilgų straipsnių ar analizių. Tad šiuo atveju esi visiškai laisvas saviraiškai. Stengiuosi rašyti, kad neprarasčiau turėtų įgūdžių.

– **Savo straipsniuose, vedamose laidose daug dėmesio skirate tapatybės, stereotipų, lietuviško charakterio klausimui. Kodėl Jus domina būtent ši tema ir įvairūs jos kampai?**

– Šalia žurnalistinio darbo turiu ir akademinį interesą. Dar studijų metais pradėjau lietuviškos tapatybės tyrinėjimus, juos tęsiu iki šiol. Tad natūralu, kad ir žiniasklaidoje šias temas pristatau. Juk akademiniai straipsniai niekada nesusilauks tokio dėmesio, kokio susilaukia, tarkime, televizijos laida. Būtų nuodėmė plačiau visuomenei nepateikti to, ką apie lietuvių tapatybę galvoja mokslininkai.

– **Diskusijų metu išgirstate daug įvairių nuomonių, kas yra lietuviškumas, kas jį apsprendžia ir pan. Ar egzistuoja šiuolaikinio lietuvių charakteris, koks jis? Kaip Jūs apibūdintumėte lietuvišką tapatybę?**

– Geras klausimas, į jį atsakymo, kaip jau minėjau, ieškau tikriausiai jau penkiolika metų, bet nežinau, ar tikrai radau. Šiuo metu ypatingai suaktyvėjo lietuviškos tapatybės tyrinėjimai. Tai aktuali tema tiek pasauliniu/europiniu lygiu, tiek ir nacionaliniu. Juk mes iškovojoje nepriklausomybę,

esame NATO ir Europos Sąjungos nariai. Bet kas tie „mes“? Kaip save galime apibrėžti pasaulyje? Koks mūsų santykis su Europos Sąjunga? Gal joje ištirpsime? Ar emigrantai reiškia ir nutautėjimą? Šie klausimai nėra vien teoriniai, bet ir praktiniai. XIX amžiuje susiformavo intelektualinis ir kultūrinis sąjūdis, kuris turėjo aiškią lietuvių tapatybės viziją: lietuvis – tas, kuris kalba lietuviškai. Ir jie kovojo už tą viziją. Todėl ir turime Vasario 16-osios aktą. Šiandien galime klausti, ar tokia kalbinė tapatybė turi likti absoliuti? Ar Lietuvos Respublikai ištikimybę pareiškęs pilietis, kuris nemoka kalbėti lietuviškai, yra nelietuvis? Moderniai mąstant, reiktų atsakyti, jog jis yra lietuvis. Tačiau kas tuomet tampa lietuviškumo kriterijumi? Klausimas kol kas neatsakytas.

Šiandien matau tokią situaciją: senoji tradicinė lietuvių tapatybė yra per siaura. Tad dažnai sakoma, kad ją reikia atmesti, kurti pilietiškumą. Taip tikrai nemanau. Atsiremiant į šią tapatybę mums reikia ją permąstyti, praplėsti, transformuoti. Nebūtinai paneigti. Nors neigimas yra pats lengviausias veiksmas. Tai laikyčiau svarbiausiu kultūriniu, o kartu ir politiniu uždaviniu šiandienos Lietuvoje. Jei mes nesukursime gyvybingo lietuvių tapatybės modelio, Lietuvos valstybės projektas gali būti labai problematiškas jau netolimoje ateityje. Deja.

– **Kokių temų norėtumėte imtis ateityje?**

– Norėčiau sugrįžti prie istorijos bei antropologijos temų televizijoje. Juk apie mus kitos tautos nesukurs daug dokumentinių filmų. Tai turime padaryti patys. Štai kad ir nesena istorija – Lietuvos kelias į nepriklausomybę tarptautinėje arenoje. Juk 1990–1991 metais pasaulio galingieji susitikę kalbėdavo ir apie Lietuvą. Žurnalistai irgi pateikdavo klausimus: o kokia bus politika Lietuvos atžvilgiu? Šiuo metu pasirodo prisiiminimų, iškyla dokumentų iš to meto. Tad galima daugiau sužinoti apie tarptautinius užkulsius. Be to, dar yra gyvi liudininkai, kuriuos galima pakalbinti. Po truputį renku medžiagą. Būtų puiku pagal tą medžiagą padaryti dokumentinį filmą ar net dokumentinių filmų ciklą, o gal ir knygą išleisti.

– **Esate vienas iš aktyvesnių mėnraščio „Akiratis“ bendradarbių, dvejus metus (2005–2007) buvote šio leidinio internetinio puslapio redaktorius. Kodėl pasirinkote „Akiračius“?**

– Ilgą laiką dalyvavau Santaros–Šviesos suvažiavimuose Lietuvoje. „Akiračiai“, nors jo redaktoriai Zėnonas Rekašius bei a. a. Liūtas Mokinūnas pabrėždavo, kad tai nėra Santaros–Šviesos leidinys, bet dauguma ten rašančių žmonių dalyvaudavo šioje konferencijoje. Man buvo artimos tiek Santaros–Šviesos ideologija, tiek „Akiračių“, kaip laisvo žodžio laikraščio, koncepcija, o ne noras tapti vienos kurios nors politinės grupuotės rupu. Tad, kai man buvo pasiūlyta, sutikau tapti šio mėnraščio redaktoriumi.

– **Šiuo metu Lietuvos žiniasklaida greičiau peikiama, nei gi-**

Virginijus Savukynas – žurnalistas, kultūros antropologas. „Lietuvos radijuje“ veda laidą „Forumas“, Lietuvos TV – analitinę laidą „Savaitė“, o LTV2 – „Tapatybės labirintai“. Jis taip pat dirba Kultūros meno ir filosofijos institute. Svarbiausios tyrinėjimų sritys – tautinis tapatumas, stereotipai, informacinė visuomenė. Nuo 2008 metų yra Lietuvos radijo ir televizijos internetinės svetainės vyr. redaktorius. 2001–2005 m. buvo internetinės žinių svetainės „Omni Laikas“ vyr. redaktorius; 2005–2006 m. redagavo internetinę svetainę www.forumvilnius.lt; 2005–2008 m. vedė tiesioginę diskusijų laidą „Savaitės atgarsiai“; 2005–2007 m. buvo internetinio mėnraščio „Akiračiai“ redaktorius. Yra kelių knygų autorius, bendraautorius: „Lietuvių mentalitetai: tautinė istorija ir kultūros problemos“ (kiti autoriai: V. Berenis, G. Beresnevičius ir A. Samalavičius, Vilnius: Gervėlė, 2002 m.); „Maitininko mitologijos. Rolando Pakso įvaizdžiai“ (Vilnius: Aidai, Viešosios politikos strategijos centras, 2004 m.); 2004 metais parašė dokumentinio filmo scenarijų apie R. Pakso apkaltą. Rašo tinklaraštį (www.tinklink.lt/virginijus_savukynas).

riama. Kokį šiuolaikinės žiniasklaidos poveikslą matote Jūs? Kokios norėtumėte ar reiktų?

– Be jokios abejonės, Lietuvos žiniasklaida turi daug problemų. Manau, kad šiuo metu pati svarbiausia problema yra tie žurnalistai, kurie, prisidengę pilietiškumo, moralumo ir kitų vertybių vėliava, iš tiesų yra netalentingi „pjarščikai“, t. y. ne siekia išsiaiškinti tiesą, bet bando žmones apmulkinti sąmoningai kišdami melą. Man baisu, kai viešos erdvės dalyvis pasako, kad faktai nėra svarbu, o svarbi pozicija. Kitaip tariant, kad galima meluoti, klastoti, nekreipti dėmesio į faktus vardan kažin kokio tikslo. Tokia nuostata tikrai nesukurs ne tik pilietinės visuomenės, bet ir padoresnio gyvenimo Lietuvoje.

– **Ar esate susipažinęs su lietuvių žiniasklaida užsienyje? Gal galėtumėte pasidalinti kelio-**

mis mintimis apie ją?

– Neseku lietuvių žiniasklaidos užsienyje, tad tikrai negalėčiau išsakyti savo nuomonės. Žinau, kad jos vis atsiranda įvairiose šalyse. Tai džiugu. Juk tapatybei palaikyti žiniasklaidos priemonės yra dabartinėje visuomenėje vienas iš kertinių prielaidų.

– **Sutikote dalyvauti čikagiekyje Santaroje–Šviesoje. Ko tikėtės iš šios kelionės, suvažiavimo?**

– Santaros–Šviesos suvažiavime Amerikoje apsilankysiu pirmą kartą. Tad tikrai įdomu pamatyti, kaip viskas vyksta ten, kur ir užgimė šios konferencijos. Tikiuosi audringų diskusijų bei susitikimų su įdomiais žmonėmis.

Kalbino
Dalia Cidzikaitė

V. Savukynas paskaitą skaitys rugsėjo 11 d., šeštadienį, 2 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (Lemont, IL). Jis taip pat dalyvaus rugsėjo 12 d., sekmadienio, Santaros–Šviesos diskusijoje tapatybių tolerancijos tema (ten pat).

„airBaltic“ pigių bilietų akcija sukėlė įtarimų keleiviams

Vilnius, rugsėjo 1 d. (Bernardinai.lt) – Latvijos oro bendrovės „airBaltic“ pigių skrydžių bilietų per akciją nusipirkusi vilniečių šeima neatmeta galimybės, kad kreipsis į Vartotojų teisių apsaugos tarnybą, nes įmonė tiesioginį skrydį atšaukė ir siūlo skristi arba iš Rygos, arba susigrąžinti pinigus. Vilniečiai tikisi, kad prie jų skundo prisidės ir daugiau „airBaltic“ išpardavimo akcija nusi-vylusių keleivių.

„airBaltic“ nekomentavo, kiek skrydžių, į kuriuos bilietai buvo parduoti per minėtas akcijas, buvo pakeisti, tačiau tradiciškai atsiprašė klientų dėl patiriamų nepatogumų.

„Tiesioginių skrydžių keitimas į netiesioginius yra viena iš pasirinkimų, kurie siūlomi klientui, kai būna atšaukiamas skrydis. ‘airBaltic’ turi platų skrydžių tinklą ir esant būtinybei gali pasiūlyti patogius skrydžius per Rygos oro uostą. Atšaukus tiesioginį skrydį, skrydžių bendrovė sau prisiima papildomas išlaidas už keleivio nuskraidinimą į jo paskirties vietą”, – sakė „airBaltic“ atstovė Rosita Sakalauskaitė.

Tarptautinio Vilniaus oro uosto

generalinis direktorius Tomas Vaišvila tikino nepastebėjęs, kad „airBaltic“ piktnaudžiautų ir be reikalo atšauktų skrydžius tam tikromis kryptimis.

Paprastai skrydžiai atšaukiami dėl įvairių netikėtų veiksnių, tokių kaip oro sąlygos, lėktuvų gedimai ir pan. Tačiau apie tokius atvejus sužinoma ir pranešama dažniausiai likus nedaug laiko iki skrydžio.

Anot T. Vaišvilos, nepatogumai, su kuriais susidūrė keleiviai iš Vilniaus, gali būti susiję su tuo, kad „airBaltic“ nutraukia tiesioginius skrydžius į Dubliną ir Londoną.

„Jie oficialiai pranešė, kad neskraidys į Londoną ir Dubliną. Nors aiškiai priežasčių neįvardijo, tačiau manome, kad tai yra dėl didelės konkurencijos tiek Vilniuje, tiek Kaune”, – kalbėjo oro uosto vadovas.

Vilniaus oro uoste šiais metais įvykdyta beveik 9,000 skrydžių, per tą patį laiką buvo atšaukta 950 skrydžių. Bendrovė „airBaltic“ atšaukė 218 skrydžių – tai beveik 23 proc. visų šiais metais atšauktų skrydžių iš sostinės oro uosto.

Lietuvos parodą Kinijoje aplankė Europos komisaras

Šanchajus, rugsėjo 1 d. (ELTA) – Kinijoje viešintis Europos komisaras Algirdas Šemeta apsilankė Šanchajuje vykstančioje pasaulinėje parodoje „Expo 2010”. Už mokesčius, muitų sąjungą ir auditą atsakingas Europos Komisijos (EK) narys pripažino, kad dalyvavimas tokiose pasaulinėse parodose mūsų šaliai yra naudingas, tačiau apgailestavo, kad šį kartą Lietuva prisistatymui turėjo labai ribotas finansines galimybes.

Lietuva šių metų „Expo” parodoje nusprendė save pristatyti kaip šalį, kurią galima apžvelgti iš baliono

skrydžio. Europos komisaras pripažino tik apsilankęs mūsų šalies parodoje pirmą kartą sužinojęs, kad mūsų šalis turi daugiausiai oro balionų, tenkančių tūkstančiui gyventojų. Lietuvos parodos svečiui A. Šemetai suteikta garbė atidaryti krepšinio turnyrą, kurį mūsų šalies paviljonas rengs iki rugsėjo pabaigos.

EK narys šią savaitę jau lankėsi Honkonge ir Makao, kur su aukšto rango Kinijos pareigūnais aptarė, kaip būtų galima sustiprinti Europos Sąjungos ir šių dviejų regionų bendradarbiavimą mokesčių ir muitų srityje.

Nerimsta aistros dėl slaptų pažymų

Vilnius, rugsėjo 1 d. (DELFI. lt) – Valstybės saugumo departamento (VSD) Seimui pateiktų vadinamųjų 12 pažymų pavišėjimas gali dar labiau susilpninti VSD, teigia buvęs premjeras socialdemokratas Gediminas Kirkilas.

„Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas (NSGK) užsiima parlamentine kontrole, jis gavo tas pažymas, to ir užtenka. Išslaptinti jas siūloma nebent norint dar labiau susilpninti mūsų VSD, kad operatyviniai darbuotojai nustotų dirbti”, – sakė NSGK narys G. Kirkilas.

Tokį sumanymą jis pavadino valdančiosios koalicijos populizmu. „Ekonomikos valdyti nesugeba, tai užsiima populizmu”, – teigė buvęs premjeras. Jis priminė, kad šias 12 VSD analitinių pažymų jau vertino Generalinė prokuratūra ir nerado ten pagrindo pradėti ikiteisminiams tyrimams.

Neoficialiomis žiniomis, kai kuriose maždaug prieš ketverius metus rašytose pažymose kalbama apie G. Kirkilo Vyriausybės sudarymą ir veiklą. Seimo pirmininkė konservatorė Irena Degutienė praėjusią savaitę kreipėsi į VSD generalinį direktorių Gediminą Griną dėl galimo 12 Seimui pateiktų analitinių paży-

mų išslaptinimo. Rašte VSD vadovui parlamento vadovė pabrėžė, kad nėra susipažinusi su Seimo NSGK pateiktomis pažymomis, tačiau savo prašymą I. Degutienė grindžia NSGK pirmininko Arvydo Anušausko prašymu ir Valstybės ir tarnybos paslapties nuostatomis. Anot A. Anušausko, „kyla pagrįstų abejonių dėl šių dokumentų išlaptinimo tikslingumo”.

Pagal įstatymus, panaikinti dokumentų prieinamumą ribojančius draudimus teisę turi ta institucija, kuri juos uždėjo, šiuo atveju – VSD.

Pavišinti pažymas ragina ir premjeras Andrius Kubilius, kuris sako, kad tai būtų atsisveikinimas su neskaidria praeitimi.

NSGK 2006 metais atlikdamas VSD veiklos tyrimą pareikalavo, kad departamentas jiems pateiktų 12 analitinių pažymų, galimai atskleidžiančių verslo grupių daromą įtaką politikams ir valstybės tarnautojams. Jose taip pat turėtų būti informacijos apie Rusijos siekius išsigyjant „Mažeikių naftą”. Buvę VSD vadovai pažymas pateikti atsisakė, remdamiesi galiojančiais teisės aktais. Dabar teigiama, kad pažymų pateikimui kelią atvėrė Operatyvinės veiklos įstatymo pataisos.

Lenkijos Suvalkų mieste atidaryta Lietuvos vardo 1000-mečio gatvė

Suvalkai, rugsėjo 1 d. (Irytas. lt) – Artėjant lapkričio mėnesį vykšiantiems Suvalkų miesto (Lenkija) vietos savivaldos rinkimams, vietos politikai neabejotinai užsitikrino čia gyvenančios lietuvių bendruomenės paramą – šiame mieste iškilmingai atidaryta Lietuvos vardo tūkstantmečio gatvė.

Irytas.lt nuotr.

Tai – neabejotinai didelis Lietuvos diplomatų Lenkijoje, ypač konsulo Seinuose dr. Liudviko Milašiaus, nuopelnas. Tą pabrėžė ne tik gatvės atidarymo iškilmėse kalbėję Lietuvos Seimo atstovai, bet ir Lenkijos parlamento nariai, Palenkės vaivadijos, Suvalkų miesto vadovai, su Suvalkais besigiminiuojančių Alytaus ir Marijampolės miestų merai, Suvalkų Šv. Kazimiero Karalaičio parapijos klebonas, palaiminęs ne tik naujosios gatvės grindinį, bet ir iškilmių dalyvius. LR Seimo pirmininkės Irenos

Degutienės sveikinimą perskaitė mūsų šalies Seimo narys Jonas Liesys.

Beveik 800 metrų naujai nutiesta kelio atkarpa sujungė dvi vienas svarbiausių šio miesto gatvių – generolo K. Pulaski ir Rėjaus. Abi šios gatvės – gerai žinomos kaimyninės šalies miestą lankantiems lietuviams: generolo K. Pulaskio gatve vilkikai iš Lietuvos, atvykdami nuo Kalvarijos pasienio kontrolės posto, vyksta per Suvalkų miestą į Vakarų Europos valstybes, o Rėjaus gatve važiuojama į Šelmentą, kur yra slidinėjimo trasos ir žiemos sporto bazė, ypač mėgstami Lietuvos poilsiautojų.

Istorinį sprendimą – pavadinti Lenkijos miesto gatvę Lietuvos vardo garbei, Suvalkų miesto taryba priėmė 2009 m., miestui vadovaujant šviesios atminties prezidentui Juzef Gajevski. Šių metų liepos 25 d. viename iš Italijos kurortų staiga mirusio J. Gajevski atminimas pagerbtas ir gatvės vardo suteikimo iškilmių metu.

Iškilmėse kalbėjęs Suvalkų miesto prezidento pareigas einantis Vieslav Stelmach pabrėžė, kad Lietuvos vardo 1000-mečio gatvės pavadinimo suteikimas vienai iš naujų Suvalkų miesto gatvių įkūnija glaudų lenkų ir vietos lietuvių Bendruomenės bei Lietuvos diplomatų bendradarbiavimą. Jis palinkėjo, kad ateityje tokių progų atsirastų tiek Lietuvoje, tiek Lenkijoje.

LR konsulas Seinuose dr. L. Milašius pasidžiaugė ir padėkojo Suvalkų miesto vadovams, pavadindamas tokių jų istorinį žingsnį „protinga politika”.

Kuriamas filmas apie lietuvių mūšį su bermontininkais

Vilnius, rugsėjo 1 d. (DELFI. lt) – Radviliškio rajone esančio Kleboniškių etnografinio kaimo muziejuje rugpjūčio viduryje nufilmuoti pirmieji kadrai dokumentiniam filmui, kuris įamžins Lietuvos kariuomenės pergalę prieš bermontininkus.

„1919 m. lapkritį vykusiam Lietuvos kariuomenės mūšiui su bermontininkais, mano nuomone, skiriamas nepakankamas dėmesys. Tai bus pirmas filmas per visą nepriklausomos Lietuvos istoriją, pasakojantis apie tarpukario kovą”, – sakė šiaulietis, filmo režisierius Gediminas Beržinis.

Padedant Radviliškio kultūros centro darbuotojams ir jų vaikams, pagal rastas nuotraukas ir prisiminimus nufilmuota plėšikavusio bermontininko sulaikymo scena, stengiantis atkurti nuotraukoje įamžintas detales. Kūrybinės grupės nariai

surado įvykių liudininkus, nufilmavo mūšyje dalyvavusio šaulio prisiminimus. Lapkričio mėnesį ketinama atkurti mūšio, įvykusio prie Radviliškio malūno, scenas.

Anot G. Beržinio, nufilmuoti masinės scenas, samdyti profesionalius aktorius, pasiūti uniformas neleidžia mažas filmo biudžetas, todėl bus apsiribota mažesniais epizodais, į kuriuos kviečiami istorinių kovų klubų dalyviai. G. Beržinio žodžiais, projektu susidomėjo ir kaimynai latviai bei baltarusiai, nes tai – bendros istorijos dalis. Filmą iš dalies parėmė Kultūros ministerija ir JAV lietuviai.

Po Pirmojo pasaulinio karo susikūrusi bermonininkų kariuomenė buvo palanki vokiečiams. Galutinį pralaimėjimą prieš lietuvius ji patyrė 1919 metų lapkričio 21–22 dienomis Radviliškio kautynėse.

Vilniuje trisdešimtą kartą persodintos kepenys

Vilnius, rugsėjo 1 d. (ELTA) – Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikose (VUL SK) transplantologų komanda, vadovaujama prof. Kęstučio Strupo, prieš savaitę atliko kepenų persodinimą.

Anot prof. Kęstučio Strupo, tai – jau trisdešimtas kepenų persodinimas Santariškių klinikose, kurie pradėti prieš 10 metų. „Per pastaruosius metus mūsų klinikose vidutiniškai atliekama nuo 5 iki 10 kepenų persodinimų. Jos po truputį tampa įprastomis. Žinoma, svarbus yra ne pats faktas, kad atlikta jau 30 kepenų persodinimo operacijų, nors tai – taip pat gražus skaičius, svarbu, yra tai,

kad per dešimt metų susiformavo galingas komandinis darbas ir dvasia. Tai galima pasakyti apie gastroenterologų kolektyvą, anesteziologų-reanimatologų pasiaukomą darbą, tikslią radiologų diagnostiką bei jų patarimus ir nuolatinį chirurgų, operacinės slaugytojų pasirėmimą bet kada, bet kuriuo metu atlikti šitą sudėtingą darbą”, – sako prof. K. Strupas.

Pasak profesoriaus, Santariškių klinikos yra aktyviausias organų persodinimo centras Baltijos regione, kuris gali didžiulotis kaulų čiulpių, inkstų, širdies, kepenų bei kepenų-kasos persodinimų pasiekimais.

Pasaulio naujienos

B. Obama sveikina karo Irake pabaigą

Atkelta iš 1 psl.

Tačiau niekas net negali abejoti tuo, kad G. W. Bush labai palaikė amerikiečių pajėgas, myli savo šalį ir buvo išpareigojęs jos saugumui. Kaip jau minėjau, visi, kurie palaikė karą ir jam priešinosi, buvo dideli šalies patriotai. Ir visi mes susivienijame dėkodami savo kareiviams ir tikėdami šviesia Irako ateitimi”, – teigė B. Obama.

Per 2003 m. kovą prasidėjusį įsiveržimą, surengtą siekiant nuversti Irako diktatoriaus Saddam Hussein režimą, iš viso žuvo per 4,400 JAV karių, o daugiau nei 34,000 buvo sužeisti. Karinės operacijos kainavo šimtus milijardų dolerių.

JAV prezidentas paragino Irako vadovus „paspirtinti” naujos vyriausybės sudarymą ir įveikti jau beveik šešis mėnesius po rinkimų truncančią politinę aklavietę. Baigiantis amerikiečių kovinei misijai Irake JAV viceprezidentas Joe Biden Bagdade dar kartą susitiko su Irako ministru pirmininku Nuri al Maliki. Prieš susitikimą jis neigė, kad JAV sunkiu laiku palieka Iraką likimo valiai. J. Biden per pokalbius taip pat norėjo paraginti Irako vadovybę praėjus beveik pusmečiui nuo parlamento rinkimų pagaliau sudaryti naują vyriausybę. Kol kas tai nepadaryta, nes kovo 7 d. balsavimas baigėsi be aiškaus nugalėtojo.

Buvęs Didžiosios Britanijos vyriausybės vadovas Tony Blair sakė negalėjęs įsivaizduoti, kad padėtis Irake virs tokiu košmaru. Buvęs premjeras pabrėžė, jog „vis dar nesigaili pri-

ėmęs sprendimą įsitraukti į karą”, tačiau sakė, jog „nepaprastai apgailestauja” dėl visų šio konflikto šalių aukų – kare kritusių britų kariškių, jų sąjungininkų, civilių irakiečių, diplomatų ir atsitiktinių aukų, tokių kaip nužudyti įkaitai.

T. Blair atsiminimų ištraukose, kurios buvo paskelbtos prieš knygos pasirodymą prekyboje, atkartojami ankstesni buvusio vyriausybės vadovo pareiškimai, kad 2003 m. JAV vadovaujamas įsiveržimas į Iraką buvo teisėtas, nes S. Hussein kėlė grėsmę ir galėjo turėti masinio naikinimo ginklų.

Sprendimas dėl karo Irake neabejotinai buvo prieštaringiausiai vertinamas per dešimtmetį trukusį T. Blair vadovavimo vyriausybei laikotarpį. Jis sukėlė didelius visuomenės protestus, suskaldė leiboristus, o pats T. Blair sulaukė kaltinimų apgavęs britus dėl tikrųjų šio karo priežasčių, nes masinio naikinimo ginklų ten taip ir nebuvo rasta.

T. Blair buvo artimiausias tuometinio Jungtinių Valstijų prezidento G. W. Bush sąjungininkas, tvirtai rėmęs jo sprendimą surengti įsiveržimą į Iraką.

T. Blair, kuris šiuo metu dirba Artimųjų Rytų taikos tarpininkų ketveto – JAV, Rusijos, Europos Sąjungos (ES) ir Jungtinių Tautų (JT) – pasiuntiniu, yra ilgiausiai pareigas ėjęs leiboristų premjeras, laimėjęs trejus visuotinius rinkimus iš eilės. Iš vyriausybės vadovo pareigų jis pasitraukė 2007 m.

Rusija turi prieštaravimų dėl JAV nacionalinio saugumo strategijos

S. Lavrov sakė, kad Rusija, kaip ir JAV, laiko pasaulinį terorizmą pagrindine grėsme nacionaliniam saugumui. **SCANPIX** nuotr.

Maskva, rugsėjo 1 d. (BNS) – Rusija nesutinka su visais JAV nacionalinio saugumo strategijos klausimais, nors abi valstybės vienija sutarimas dėl pagrindinių dokumento klausimų, pareiškė Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov.

Gegužės 28 dieną JAV paskelbė patobulintą 2006 metų Nacionalinio saugumo strategiją, kurioje nurodomi pagrindiniai šalies saugumo principai.

„Negalime visiškai sutikti su JAV nacionalinio saugumo strategija, kuri buvo paviešinta gegužę. Joje daug tradicinių, pasenusių užsienio politikos filosofijos detalių”, – sakė Rusijos diplomatijos vadovas ir pri-

dūrė, kad Rusiją ir JAV vis dėlto vienija tvaraus, laipsniško vystymosi idėja.

Naujoji JAV nacionalinio saugumo doktrina pabrėžia stipresnę šalies ekonomiką ir įvairiapusiškesnį bendradarbiavimą su kitomis šalimis kovojant su XXI amžiaus grėsmėmis. Buvusio JAV prezidento George W. Bush administracijos parengtoje ankstesnėje strategijoje didžiausias dėmesys buvo skiriamas individualiai Amerikos veiklai pasaulio politikos arenoje.

S. Lavrov sakė, kad Rusija, kaip ir JAV, laiko pasaulinį terorizmą pagrindine grėsme nacionaliniam saugumui.

EUROPA

STOKHOLMAS

Įtakinga Švedijos prokurorė įsakė atnaujinti tyrimą dėl kaltinimų išprievartavimu tinklalapio „Wiki-leaks” įkūrėjui Julian Assange. Marianne Ny teigė, kad yra „priežastis manyti, jog nusikaltimas buvo įvykdytas”, o nusikaltimas įvardijamas kaip išprievartavimas. Praeitą savaitę kaltintojai atšaukė J. Assange suėmimą pareikšdami, kad jis daugiau nebėra įtariamasis.

BERLYNAS

Ukrainos prezidentas Viktor Janukovič per susitikimą Berlyne su Vokietijos verslo ir politikos elitu Italiją sumaišė su Airija, rašo laikraštis „Segodnia”. „2003 m. Briuselyje vyko Ukrainos ir Europos Sąjungos (ES) viršūnių susitikimas. Jo išvakarėse Romano Prodi iš Airijos, jūs pamenate, kas toks jis buvo, pareiškė, kad Ukraina neturi jokių galimybių dėl priėmimo į ES”, – teigė V. Janukovič. R. Prodi, apie kurį kalbama, yra italas, o ne airis. Jis pirmininkavo EK 1999–2004 m., o prieš tai du kartus buvo Italijos ministru pirminku.

VARŠUVA

Buvęs Lenkijos prezidentas Lech Walesa pralaimėjo šmeižto procesą prieš žurnalistą. Gdanskio teismas paskelbė, kad žurnalistu Krzysztof Wyszowski teiginiai, esą L. Walesa buvo komunistinės Lenkijos saugumo agentas, yra teisė laisvai reikšti savo nuomonę. 66 metų L. Walesa imasi teisinių veiksmų prieš kiekvieną, kas sieja jį su komunistinės Lenkijos saugumu. 2000 m. jis buvo oficialiai išteisintas dėl kaltinimų bendradarbiavus su saugumu.

Lenkijoje vyko iškilmės, pažymintios Antrojo pasaulinio karo pradžią. Rugsėjo 1 d. 1939 m. nuaidėjo nacių Vokietijos šūviai į karinį dalinį Westerplatte pusiasalyje (Gdanskas), Baltijos pakrantėje. Tada prasidėjo Antrasis pasaulinis karas. Šią savaitę Lenkijoje taip pat pažymimos nepriklausomos profsąjungos „Solidarumas” įkūrimo 30-osios metinės.

RUSIJA

MASKVA

Maskvoje vėl jautėsi degėsių kvapas. Dūmų į sostinę atpūtė pietvakarių vėjas, pučiantis iš rajonų, kuriuose iki šiol dega gaisrai. Dūmų kvapas jaučiamas pietvakariuose, pietryčiuose, rytuose ir Maskvos centre, nors regione jau kelias dienas lyja. Specialistų teigimu, taršiųjų dalelių kiekis sostinės ore neviršija normos.

PIETŲ AMERIKA

LIMA

Peru sostinės centre įsikuriame pranciškonų vienuolyne buvo nužudytas kunietas portorikietis Linan Ruiz Morales. Anksti ryte 80 metų amžiaus vienuolis buvo rastas negyvas savo celėje su keliomis pjautinėmis žaizdomis ant kaklo. Taip pat buvo nužudytas ir jo 26 metų amžiaus padėjėjas Ananias Aguila, kurio kūnas buvo rastas prie bažnyčios įkurtoje vargšų valgykloje. Pranešama, kad nusikaltėliai taip pat apiplėšė vienuolyno seifus.

AUSTRALIJA

CANBERRA

Australijos ministrė pirmininkė Julia Gillard atmetė galimybę rengti naujus rinkimus, kad būtų išvengta koalicijos vyriausybės. Pirmoje viešoje kalboje po rugpjūčio 21 d. vykusių rinkimų, kuriuose nepaaiškėjo aiškus rinkimų laimėtojas, ji teigė galinti šalies gyventojams pasiūlyti stabilumą. Keturi nepriklausomi parlamento nariai sudaro daugumos atsvarą, tačiau vis dažniau pasigirsta nuomonių apie naujų rinkimų rengimo galimybę.

Australijos parlamento rinkimuose nedidele persvara pergalę švenčia vietos aborigenas – jis tapo pirmuoju istorijoje į Australijos parlamentą išrinktu čiabuviu. Dešiniojos pakraipos liberalų partijai priklausantis 57 metų Ken Wyatt buvo išrinktas Hasluke, Australijos vakaruose. Pergalę mažiau nei tūkstančio balsų persvara K. Wayat išplėšė iš Leiboristų partijos kandidato. „Po 50 metų istorikai ir žmonės svarstys, kodėl Hasluko žmonės į šalies parlamentą išrinko aborigeną. Jie išsitrinko žmogų, kuris geriausiai atstovaus jiems”, – sakė K. Wayat.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Air Freight

Auto Export

Trucking

Small Packages

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**
El.paštas: nausediene@aol.com

KAM PRIKLAUSO VAKARIENĖ?

Dėl pusryčių būtinumo manoma įvairiai, tačiau vyrauja nuomonė, kad pusryčiai labiau priklauso taip vadinamiems vyтуриukams – žmonėms, kurie keliasi su aušra ir dar ryte nudirba visus darbus. Tokie ir pusryčius užsidirba. O štai vakarienė yra nuolatinių ginčų objektas. Reikia jos ar ne? Kas teisus – besivadovaujantieji totorių patarle „Pusryčius suvalgyk pats, pietus pasidalink su draugu, o vakarienę atiduok priešui“, ar dievinantieji vakarinį valgymą kaip puikų vaistą prieš depresiją?

Nepavalgę neužmiega

Iš pradžių apie nemėgstančius savęs riboti. Išties daugelis žmonių yra linkę socialiai prisivalgyti antroje dienos pusėje. Kodėl? Pirmiausia dėlto, kad pats žmogaus organizmas kaupia riebalų atsargas. Žinoma, sėmingiausiai tai daroma ramiai ilsintis po sočios vakarienės. Kita priežastis yra susijusi su mūsų gyvenimo sparta. Ryte pavalgyti daugelis nespėja arba, skubiai pašokę iš lovos prieš pat darbo pradžią, tiesiog nenori. Dieną, įsisukę į darbo rutiną, apie normalią mitybą tiesiog pamirštame. Jau pakeliui namo skrandis ima groti maršą, tad grįžę iškart puolame prie šaldytuvo. Kas belieka? Pradedame skubiai ir godžiai viską kimšti iš eilės. Jau nekalbant apie tokius žmones, kurie iš lovos keliasi vidury nakties ir pradeda valgyti.

Toks gyvenimo būdas turi daugybę trūkumų. Pirmiausia – mūsų išvaizda. Jeigu vakarienė yra pagrindinis jūsų dienos valgis, tikrai priaugsite svorio. Daugiausiai svorio priaugina tie žmonės, kurie, ruošdami pietus ar vakarienę, paskubomis viską pjaustydami, maišydami, ragaudami, be paliovos kemša į burną. Po to, sėdę prie stalo, jau neturi apetito valgyti, tad tik paknibinėja maistą. Po valandos pradeda jausti alkį ir tada prasiideda visokių niekų kimšimas. Ar tokie žmonės neapgaudinėja savęs ir nepateisina, kad jie nieko nevalgo?

Kitas pavojus – riebus ir kaloringi produktai. Jie dažnai išdidžiai išrikiuojami matomiausioje šaldytuvo vietoje ir išalkusiajam atrodo patys patraukliausi. Prisivalgę riebaus maisto, organizmą suklaidinsime: jis norės miego, tačiau negalės ramiai užmigti, nes apkrausime jį sunkiu darbu.

Atrodytų, soti vakarienė – labai blogas pasirinkimas, tačiau socialiai prisivalgę pamirštame visas dienos negandas, skanus maistas leidžia mums pajusti namų jaukumą ir ramybę. Valgydami vakarienę, skirtingai nei pusryčiaudami, mes niekur neskubame, visos mintys – jau namie, o ne darbo kabinete. Žinome, kad po vakarienės mes lengvai galėsime išsitiesti minkštasuolyje prie televizoriaus ar su laikraščiu. Taigi vakarienė veikia ne blogiau nei ramina miegi ar priešnuodis prieš depresiją.

Sunku tam atsispirti.

Nurašyta vakarienė

Visoje Europoje ypač populiari yra dieta. Ja ypač žavisi norintieji atsikratyti nereikalingų kilogramų ir turėti liekną figūrą. Šios teorijos esmę sudaro tai, jog negalima nieko valgyti po 6 valandos vakaro – po tos valandos patariama gerti vien tik skysčius. Priimdami bet kokį patarimą, visados pagalvokime ir patys pasidarykime logiškas išvadas. Atsakyti sunkios vakarienės labai logiška, bet tada vietoj jos galima valgyti vaisių, daržovių. Labai sveika yra suvalgyti kelis obuolius, sezoninius vaisius ar uogas. Visiems gerai žinoma, kad dieną medžiagų apykaita yra spartesnė, o vakare ji sulėtėja, todėl vakarinių kalorijų perteklius „susisuka“ ant pilvo, liemens ar šlaunų. Nėra vakarienės – nėra nereikalingų

„gelbėjimosi ratų“. Nepavalgę vakarienės, mes galime nesunkiai įvykdyti dietologų patarimą valgyti sočius pusryčius. Pabadaavę 12–13 valandų valgyti tikrai norėsime. Tačiau ar tai gerai?

Pensinio amžiaus žmonės gali labiau prižiūrėti savo dienos režimą. Yra labai normalu pavalgyti sočius pietus, o vakarais – lengvą vakarienę. Taip daroma Lietuvoje ir kituose kraštuose.

Vakarienės atsisakyti gali tik patys atkakliausieji. Dažniausiai tai – vadinamieji vyтуриukai. Jiems nėra sunku nevalgyti po 6 valandos vakaro – juk apie 9 valandą vakaro jie jau devintą sapną sapnuoja. Kitiems toks režimas – didžiulė pertrauka tarp valgių – gali sukelti skrandžio ir žarnyno problemų. O jeigu visą dieną tik greitomis užkandžiavote, vakarienės atsisakymas gali visai suklaidinti organizmą: negaudamas pakankamai maisto, jis sulėtins medžiagų apykaitą, o tada kiekviena kalorija virs riebalais.

Vakarienę pasilik sau

Dietologai ir gastroenterologai perspėja – vakarienauti būtina! Pro-

tingai valgydamas vakare išsaugosi sveikatą ir figūrą. Vakarienės atsisakymas gali padėti suliesėti tik neilgam ir ne visiems. Nepavalgius vakare, apetitas padidėja dieną, norisi daugiau ir kaloringesnio maisto. Tai ne tik kenkia figūrai, bet ir gali sukelti virškinamojo trakto problemų. Retai ir gausiai maitinantis rizikuojama susirgti gastritu, cholecistitu ir pankreatitu. Todėl dietologai teigia, kad valgyti reikia saikingai ir laiku. Pertrauka tarp valgių turėtų būti 4–5 valandos, o naktinė pertrauka neturėtų viršyti 10 valandų.

Taigi patarimų nevalgyti po 6 val. vakaro galėtų griežtai laikytis tik užmiegantieji 8–9 valandą vakaro. Tačiau tokių žmonių nėra daug. Jeigu einate miegoti tik 11–12 val., tikrai nebus jokio „kriminalo“ pavakarienauti 9 valandą vakaro. Jeigu jus prieš pat miegą nenumaldomai kankina noras atverti šaldytuvo dureles, nevaržykite savęs, antraip tiesiog neužmigsite.

Vakaro produktai

Jeigu jau nusprendėme, kad vakarienauti reikia, išsiaiškinkime, kokie produktai yra tinkamiausi vakarienei.

1. Neriebūs, nes virškindamas riebų maistą žmogaus organizmas visą kraują nukreipia į skrandį, todėl atsiranda sunkumo pojūtis.

2. Lengvai pasisavinami, nes miegant sulėtėja medžiagų apykaita, tad organizmas nespėja suvirškinti sunkaus maisto. Todėl vakarienei ne-

tinka kepta mėsa, kepenėlės, rūkyti gaminiai, pupelės, grybai ir panašūs produktai. Tai gali „padovanoti“ nepamirgtą miegą ir slogius sapnus, rytinį galvos skausmą ir galūnių tinimą. Tačiau netiks ir toks maistas, kuris suvirškinamas ypač greitai. Idealiausiais laikomi tokie produktai, kuriuos žmogaus organizmas virškina apie 3 valandas. Jūrų gėrybės, žuvis, virtos bulvės, daržovės, vaisiai – štai ta vakarienė, kuri nei sugadins jūsų figūros, nei trukdys ramiai miegoti.

3. Nekaloringi. Daugiausia energijos mes sunaudojame nuo 9 val. ryto iki 4 valandos po pietų, todėl kaloringiausius produktus turėtume valgyti iki 3 valandos pietų. Vakarienei derėtų palikti 20–25 proc. dienos raciono, t. y. apie 400 Kcal.

4. Padedantys užmigti. Apie padedančius užmigti produktus beveik visi žinome. Svarbu, kad juose būtų daug kalcio, magnio ir amino rūgšties triptofano. Kalcis užtikrins ramią, stabilią smegenų veiklą, magnis padės atsipalaiduoti raumenims, o triptofanas sutvarkys miegą. Tarp tokių produktų pirmąja žirneliai, įvairūs žalumynai, kopūstai, žuvis, bananai, kalakutiena, figos, datulės. Valgyti šiuos produktus patariama likus 2 valandoms iki miego.

O gal vakarienei – tik gardi sriuba?

Dažnai ypač vyresnio amžiaus žmonės vakarienįauja tik su sriuba. Žinoma, ji gali būti pieniška, daržovių, mėsiška, vaisinė, priklausomai nuo amžiaus ir apetito.

Trintų salierų sriuba

Reikės: 6 salierų kotelių, 2 svogūnų, 2,5 puodelio daržovių sultinio, poros šaukštų grietinės, 1 citrinos, šaukštas sviesto, druskos, pipirų, žalumynų.

Svogūnus supjaustykite ir pakepinkite su sviestu, kol įgis auksinį atspalvį. Salierus supjaustykite kubeliais ir patroškinkite su svogūnais 10 minučių. Troškintas daržoves sudėkite į puodą, supilkite daržovių sultinį, įberkite druskos, pipirų ir virkite 10 minučių. Leiskite sriubai atvėsti, o paskui gerai išplakite plakikliu. Įdėkite grietinės, pagardinkite citrinos sultimis, dar truputį pavirinkite ir užbarstykite žalumynų.

Žirnių sriuba su grybais

Reikės: Puodelio žirnių, 6 džiovintų grybų, šaukšto aliejaus, 1 svogūno, petražolių, 1 saliero koto, 1 morkos, 6 puodelių vandens ar vištienos sultinio, lauro lapelio, druskos ir pipirų, grietinės.

Džiovintus grybus palikite 2 valandas pamirkti kambario temperatūros vandenyje, paskui susmulkinkite. Atskirai pakepinkite supjaustytą svogūną, morką, salierą. Daržoves sumaišykite su grybais ir iš anksto išmirkytais žirniais, sudėkite į puodą, užpilkite verdančiu vandeniu ar sultiniu, įmaišę į jį vandens, kuriame buvo mirkomi grybai, ir išvirkite. Sriubą pagardinkite grietine ir apibarstykite šviežiomis petražolėmis.

Voluinės (Ukraina) barščiai

Ukrainietiški barščiai pasidarė populiarūs ne tik Lietuvoje, jie paplito ir po visą pasaulį. Jie ne tik skanūs, jie pakeičia net ir antrą patiekalą. Tad suvalgę lėkštę ukrainietišką barščių, sveikai pavakarieniausite.

Reikės: 1/2 sv kiauulienos su kau, 1 sv jautienos, 2 virtų burokų (ar stiklainio marinuotų), 1/2 galvutės baltagūžių kopūstų, 1 pomidoro, 1 saliero koto, 2 morkų, 1 svogūno, 2 lauro lapelių, pipirų, 1 šaukšto miltų, 1 šaukšto sviesto, pusės puodelio grietinės, cukraus, acto, petražolių lapelių.

Iš mėsos, prieskonių ir prieskonių daržovių išvirkite gerą sriubą. Virkite ilgiau ir ant lėtos ugnies. Paskui sultinį perkoškite, mėsą išgraibykite ir supjaustykite gabalėliais. Burokėlius supjaustykite šiaudeliais, o kopūstus – kvadratėliais, tik juos dėkite į pabaigą. Užpilkite sultiniu, įdėkite pomidorų tyrės, acto ir patroškinkite atskirame inde. Burokėliams baigiant troškintis, sudėkite pakepintas morkas, svogūnus ir dar patroškinkite, kol visos daržovės bus minkštos. Sudėkite svieste pakepintus miltus, cukrų ir leiskite užvirti. Patikrinkite skonį. Sriuba turi būti saldžiarūgštė.

Patiekiant į stalą, į lėkštę įdėkite virtos mėsos gabalėlių, užpilkite karštais barščiais, įdėkite grietinės ir supjaustytų petražolių lapelių. Grietinę galima duoti ir atskirame indelyje.

Parengta pagal Rimą Marcinkevičienę

„Pirmieji lietuviai Teksase/ The First Lithuanians in Texas”

LAIMA APANAVIČIENĖ

Vasarėlė ruošiasi mus palikti, tad pats laikas pradėti ruošti naujam sezono atidarymui Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Darbai pamažu įsibėgėja ir rugsėjo 10 d. visus pakviesime labiau į istorinę, nei dailės parodą. Tačiau esame įsitikinę, kad paroda, pradėjusi savo kelionę Klaipėdoje, keliavusi po Lietuvą, pagaliau pasiekusi JAV ir jau rodyta ne vienoje Amerikos salėje, sudomins ne vieną čikagietį.

Parodą parengė Klaipėdos Mažosios Lietuvos istorijos muziejus (MLIM) (parodos kuratorė Zita Genienė) ne be amerikiečių Patsy Hand, Jono Limanto, dr. Mildos Richardson, Romo Šležo, Redos Veitas-Limantienės, Liudos Žiaugra pagalbos. Parodos sklaida Amerikoje rūpinasi JAV LB Kultūros taryba (Dalė Lukienė). Projektą sudaro trys neatskiriamos ir viena kitą papildančios dalys: paroda, katalogas ir videofilmas.

Ši kartą skaitytojams noriu pristatyti ne apie pačią parodą, kurią jie galės apžiūrėti apsiranę Čiurlionio galerijoje, o šią parodą lydintį puikiai išleistą katalogą, kurio, deja, po ilgo parodos keliavimo iš vietos į vietą neliko daug. JAV LB Kultūros tarybos narė D. Lukienė sakė, kad keletą

likusių šio katalogo egzempliorių atveš į parodos atidarymą. Gaila, kad puikiai išleistų katalogų nebeliko daugiau. Tai – neeilinis anglų-lietuvių kalba išleistas leidinys. Drįsčiau sakyti, tai – knyga-albumas. Jis supažindina su pirmaisiais lietuvių emigrantais, XIX a. viduryje išvykusiais iš Šilokarčemos apskrities (buv. Rytų Prūsija) ir įsikūrusiais Texas valstijoje, JAV. Gausi dokumentinė, ikonografinė medžiaga, saugoma palikuonių asmeniniuose rinkiniuose, valstybiniuose muziejuose, bei moksliniai straipsniai atskleidžia emigracijos problemas, pirmųjų lietuvių Texas kultūrinį paveldą ir jų tapatumą.

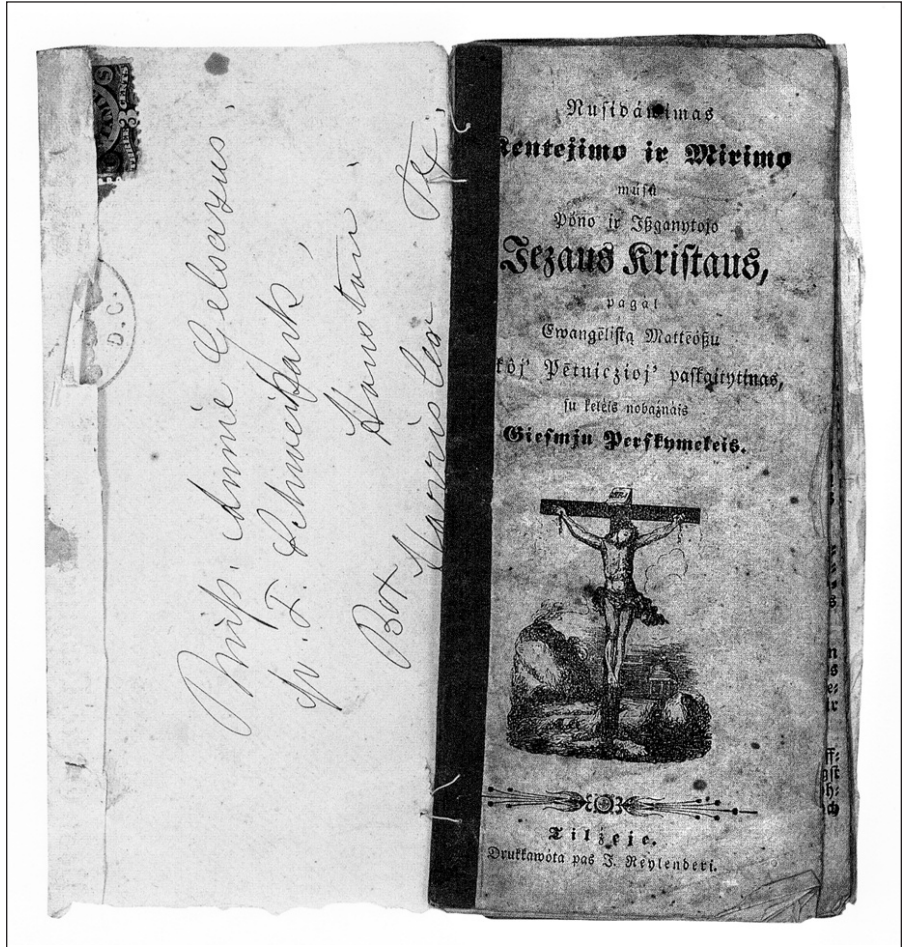
Ižanginį žodį katalogui parašė Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus direktorius dr. Jonas Genys. Jame autorius ne tik trumpai pristato parodą, bet ir dėkoja didžiuliame pulkui prie šios parodos paruošimo prisidėjusių žmonių.

Išsamią apžvalgą „Lietuviai Amerikoje – pirmoji emigracijos banga” leidiniui parašė Ramūnas Kondratas. Parodos kuratorė Z. Genienė straipsnyje „Istorinė Mažoji Lietuva” pasakoja apie šiandien nebeegzistuojantį savitą Rytų Prūsijos regioną – apie jo raidą, susiformavimą, ekonomines sąlygas ir gyventojų migraciją. Autorė atkreipia dėmesį į Mažąją Lietuvą kaip lietuviškos raštijos židinį.

Toliau katalogas mus tarsi persikelia per Atlantą, ten, kur beveik prieš pusantro šimto metų pirmieji Šilokarčemos lietuvninkai Davidas ir Dora Šolce Stanchos (Stančiai) atvyko į DeWitt ir įsikūrė Texas.

Prieš daugelį metų Mažosios Lietuvos palikuonė Patsy Hand (protėviai Lundschen) pradėjo domėtis savo giminės geneologija, kuria domisi iki šių dienų. Apie savo pirmuosius bandymus, ilgametį darbą, apie Texas lietuvių emigrantų palikuonių užmegztus ryšius su Čikagos lietuviais, apie tyrimų rezultatus ji pasakoja savo straipsnyje „Lietuviai Teksase. Ištakos”.

Dr. Vytis Čiubrinskas straipsnyje „Lietuviai – pirmieji Teksaso gyventojai: atsekant, atkuriant bei atsimant kultūrinį paveldą ir identitetą” pastebi: „nepaisant to, kad pirmųjų lietuvių imigracija į Teksasą truko apie dvidešimt metų (nuo 1852-ųjų iki 1874-ųjų), o jų įnašas ilgai nebuvo pastebėtas, šių imigrantų palikuonys

Religinės knygos antraštinis lapas.

ėmėsi iniciatyvos pabandyti į Teksasą gražinti lietuviškumą”. Ir tikrai. Jei P. Hand nebūtų susidomėjusi savo protėviais, dar ir šiandien nežinotume apie lietuvininkų pirmuosius žingsnius Amerikoje.

Kataloge įdėtas pirmųjų lietuvių imigrantų, atvykusių į DeWitt ir Goliad apygardas, Texas, sąrašas. Toliau visa eilė žemėlapių: Prūsijos žemėlapis, kurį 1633 m. sudarė J. Janssonius, Prūsų Lietuvos žemėlapis su pažymėtomis zalcburgiečių kolonijomis ir naujai įkurto Gumbinės miesto planas-žemėlapis, 1855 m. Rytų Prūsijos žemėlapis ir 1918 m. Šilokarčemos apskrities žemėlapis. Visi šie žemėlapiai leidžia „pakelti” po pasaulį, kurio sienos jau seniai pasikeitusios.

Katalogo puslapiuose matome ir to krašto drabužių, gyvenamųjų namų, Vėdainės evangelikų liuteronų bažnyčios nuotraukas. Prieš „persikeliant” katalogo puslapiais per Atlantą, skyrus baigiamas Hamburg-Rytų Europos emigrantų uosto 1850 m. nuotrauka.

Keliaujame lietuvininkų gyvenimo keliais. Iki 1874 m. vasaros pabaigos žinoma 70 lietuvininkų, apsigyvenusių JAV. Į tolimą šalį šio krašto gyventojai vyko su savo turtu, kalba, papročiais, Karaliaučiuje spausdintomis maldaknygėmis ir tikėjimu Amerikoje susikurti geresnį gyvenimą. Pageltusios šeimų nuotraukos, dokumentų ir laiško kopijos, gotišku šriftu spausdinti evangeliški giesmynai, antkapiniai paminklai – viskas mums pasakoja apie Mažosios Lietuvos lietuvių gyvenimą Teksase. Neapgyvendintose Teksaso prerijose įsikūrę išeiviai pasistatė sodybas, bažnyčias, vertėsi žemdirbyste, augino gyvulius. Kiekviena nuotrauka katalogo ruošėjų trumpai aprašyta. Vartai puslapius ir tarsi skaitai istorijos knygą.

Katalogas baigiasi šiuolaikinės kasdienybės nuotraukomis. Matome ir ekspedicijų Teksase dalyvių nuo-

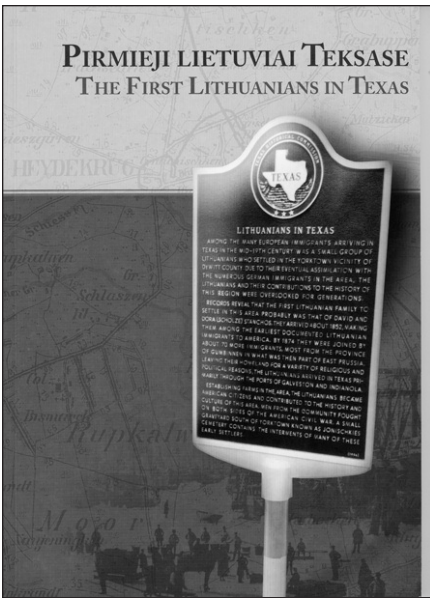

Patsy Hand – pirmoji susidomėjusi Texas lietuviais.

traukas, lietuvininkų palikuonių bei kapaviečių ir išlikusių autentiškų lietuvių buitės fragmentų nuotraukas.

Paroda gimė sutelkus daugelį pajėgų. „Iš JAV gautą istorinę medžiagą apibendrinome, papildėme savais rodiniais, komentarais, išleisdome katalogą. Rengdami rodinius sulaukėme paramos iš JAV Lietuvių Bendruomenės, prie šio projekto taip pat prisidėjo Texas įsikūrusio San Antonio kultūrų instituto specialistai”, – sakė MLIM direktorius Jonas Genys apie mintį išleisti šį katalogą ir surengti parodą.

Rugsėjo 10 d., penktadienį, kviečiame atvykti į fotografijų parodos „Pirmieji lietuviai Teksase” Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, atidarymą, kuris prasidės 7:30 val. v. Parodą atidarys JAV LB Kultūros tarybos narė D. Lukienė ir Petras Petrutis. Parodą padeda rengti Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje.

„Pirmieji lietuviai Teksase/ The First Lithuanians in Texas”, parodos katalogas. Parengė Mažosios Lietuvos istorijos muziejus, spausdino S. Jokužio spaustuvė Klaipėdoje, 2009 m. 116 psl.

2008 m. ekspedicijos dalyviai (iš kairės): Jonas Limantas, Reda Veitas-Limantienė, Romas Šležas, dr. Milda Richardson ir Liuda Žiaugra.

A † A

SESUO M. CLARISSA

JABLANSKAS, SSC

Mūsų mylima seselė mirė 2010 m. rugpjūčio 30 d., Šv. Kazimiero seselių motiniškame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL, sulaukusi 95 metų.

Į vienuolyną įstojo iš Šv. Kazimiero parapijos, Philadelphia, Pennsylvania. Vienuolyne išgyveno 78 metus.

Nuliūdę liko: Šv. Kazimiero seserys; sūnėnai Robert ir Marion Stonis; Francis ir Lynne Stonis, Vincent ir Denise Stonis ir jų artimieji, mons. Frances Statkus ir giminė.

Velionė bus pašarvota penktadienį, rugsėjo 3 d. nuo 3 v. p. p. iki 7 v. v. Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL. Mišparai mirusiems 7 v. v.

Laidotovių šv. Mišios vyks šeštadienį, rugsėjo 4 d. 9:30 val. ryto Šv. Kazimiero seserų vienuolyno koplyčioje. Po šv. Mišių sesuo M. Clarrisa bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti šv. Mišiose ir laidotuvėse bei pasimelsti už seselės sielą.

Šv. Kazimiero seserys

Laidot. direkt. Gerald Daimid

A † A

ADELĖ BALKŪNAITĖ

AUGUSTAITIENĖ SAKALIENĖ

Mirė 2010 m. rugpjūčio 31 d.
Gyveno Oak Lawn, anksčiau Čikagoje.
Gimė 1911 rugpjūčio 2 d. Lietuvoje, Liudvinavoje, Marijampolės apskrityje.

Nuliūdę liko sūnėnas ir dukterėčia su šeimomis Lietuvoje ir draugai Amerikoje.

Velionė bus pašarvota ketvirtadienį, rugsėjo 2 d. nuo 5 val. p. p. iki 8 v. v. Lack & Sons laidojimo namuose, 9236 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 3 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto a. a. Adelė bus išlydėta ir palaidota Lietuvių tautinėse kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę draugai

Laidot. direkt. Lack & Sons. Tel. 708-430-5700

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Darbo ieškančių lietuvių skaičius
per metus išaugo 6,000

Jungtinėje Karalystėje (JK) per metus iki 2010-ųjų birželio leidimus dirbti gavo 18 tūkst. Lietuvos piliečių, tuo per tą patį laiką iki 2009-ųjų birželio įsidarbinti šioje emigrantų pamėgtoje šalyje siekė 12 tūkst. lietuvių arba 6 tūkst. mažiau. Tokius duomenis paskelbė JK Nacionalinės statistikos biuras (NSB).

Pasak šios statistikos, tiek lietuvių gavo leidimą dirbti JK užsiregistravę Darbuotojų registravimo sistemoje, skirtoje dirbti norintiems emigrantams iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekijos, Slovakijos, Vengrijos ir Slovėnijos.

Antrajame 2010 metų ketvirtyje leidimai dirbti buvo suteikti 4,165 lietuviams. Tuo pačiu metu pernai leidimus dirbti gavo 3,595 Lietuvos piliečiai. Tuo metu dirbti pageidaujančių lenkų skaičius per pastaruosius metus sumažėjo 21 tūkst. žmonių, nuo 70 tūkst. 2009 metais iki 49 tūkst. 2010-aisiais. NSB teigimu, minėtu 2009–2010 metų laikotarpiu

išeiviai iš Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos sudarė 83 proc. žmonių, kuriems buvo suteikti leidimai dirbti. Statistikos duomenims, iš 2004 metais Europos Sąjungos narėmis tapusių šalių į JK 2009 metais atvyko 52 tūkst. žmonių arba 35 proc. mažiau nei 2008-aisiais – 80 tūkstančių.

Išvykstančių iš JK naujųjų europiečių buvo šiek tiek mažiau nei atvykstančių – 2009 metais iš JK išvyko 47 tūkst. Vidurio ir Rytų Europos piliečių, o 2008 šis skaičius siekė 67 tūkstančius.

Lietuvos ambasados Londone įgaliotasis ministras Petras Anusas BNS sakė, kad tikslių duomenų, kiek lietuvių yra JK ar kiek jų skaičius pastaraisiais metais keitėsi nėra, tačiau įvairūs statistiniai duomenys atskleidžia nuolatinį didėjimą. Užsienio reikalų ministerijos duomenimis, liepą išvykimą iš Lietuvos deklaravo 10,898 emigrantų, birželį – 8,782, gegužę – 10,011, balandį – 11,324.

BNS

A † A

STEFA ŠIDLAUSKAS

KASMOUSKAITĖ

Mirė 2010 m. rugpjūčio 29 d., sulaukusi 86 metų.
Gyveno Oak Lawn, IL.
Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko: dukterėčia Gražina ir Medardas Budreika, jų sūnūs Deividas ir Albertas; krikšto sūnus Juozas Vilutis.

A. a. Stefa buvo žmona a. a. Justino.

Velionė bus pašarvota šeštadienį, rugsėjo 4 d. 9 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, 6812 S. Washtenaw, Chicago, IL, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a. a. Stefa bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti atsisveikinime.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt Donnellan FH. Tel. 773-238-0075.

A † A

VICTORIA J. LEONE

PASISKEWICZ

Mirė sulaukusi 89 metų.
Gyveno Elmhurst, anksčiau Čikagoje ir La Grange Park.
Nuliūdę liko: sūnus Kenneth ir Suzanne, anūakai Richard, David ir Matthew.

A. a. Victoria buvo žmona a. a. Leo ir mama a. a. Lee.

Ji buvo aktyvi Lietuvių Bendruomenės ir Lexington Square pensininkų narė.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, rugsėjo 2 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 v. v. Ahlgrim laidojimo namuose, 567 S. Spring Rd., Elmhurst, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 3 d. Iš laidojimo namų 10:15 val. ryto velionė bus atlydėta į bažnyčią, kurioje 10:45 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti American Cancer Society.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Ahlgrim FH. Tel. 630-834-3515;
www.ahlgrim.com

Šiaurės Amerikos Ateitininkų tarybos pirmininkei ir ateitininkų jaunimo auklėtojai

A † A

BIRUTEI BUBLIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jos vyrui ALGIUI, dukroms MILDAI ir LINAI bei visiems artimiesiems ir drauge liūdime.

Clevelando ateitininkai

A † A

DONATUI DAUBARIUI

mirus, liūdime ir reiškiamo gilią užuojautą velionio šeimos nariams bei artimiesiems.

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centro valdyba ir taryba

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Skaitytojams pranešame, kad** rugsėjo 6 d., pirmadienį, redakcija nedirbs (Labory Day). Nebus išleistas antradienio, rugsėjo 7 d. „Draugas“.

◆**Rugsėjo 12 d., sekmadienį, nuo** 1 val. p. p. iki 5 val. p. p. kviečiame visus dalyvauti Tėviškės parapijos, 5129 S. Wolf Rd., Western Springs, IL 60558, ruošiamoje Susitikimo šventėje. Auka suaugusiems – 10 dol., vaikams – 5 dol. Maloniai prašome apie dalyvavimą pranešti Astridai Paupe- ras tel. 708-499-5383. Susitiksime su draugais, skaniai pavalgysite, pasiklausysite smagių Broniaus Mūro atliekamų melodijų. Vaikai galės laiką leisti žaidimų aikštelėje.

◆**FSS Čikagos skyriaus 1-oji suei-** ga įvyks rugsėjo 17 d., penktadienį, 6:30 val. v. Pasaulio lietuvių centro posėdžių kambaryje. Laukiame gau- saus narių dalyvavimo. Tel. pasiteira- vimui 630-257-2558.

◆**ALT'as minės Žalgio mūšio 600** metų jubiliejų rugsėjo 18 d., šeštadie- nį, 4 val. p. p. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Ta pačia proga bus pristatyta istoriko prof. Mečislovo Jučo knyga „Vytautas Di- dysis (1350 – 1430.10.27)“. Vyks pa- roda „Žalgirio pergalės atmintis“. Ekrane matysime ir knygos autorių prof. Mečislovą Jučą. Nepraleiskime progos prisigyti naujausią istorinę kny- gą ir prisiminkime reikšmingą Lietu- vos istoriją.

◆**Psichologinės ir dvasinės pagal-** bos draugija kviečia į seminarą ir sa- vitarpio pagalbos grupes. Grupėse tęsime seminarus tema „Ant skyrybų slenksčio“, taip pat sudarysime nau- jas grupes. Pirmasis seminaras vyks Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) Jėzuitų bib- liotekoje rugsėjo 18 d., šeštadienį, 11 val. r. Rugsėjo 23 d. 7 val. v. naujai su- sidariusią grupę pakviesime į Ziono parapiją (9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453). Ši grupė semina- ramis rinksis ketvirtadienio vakarais. Grupė susikūrusi Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60539) ir seminarą rinksis rugsėjo 25 d. 11 val. r., o pirmasis grupės susi- tikimas vyks spalio 3 d., sekmadienį, 7 val. v. po Mišių.

◆**Rugsėjo 19 d., sekmadienį, 10:30** val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija ketvirtą kartą visus kviečia į tradicinę Bendruomenės dieną, kuri vyks kiemelyje prie misijos, 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Šiemet kartą pažymėsime ir misijos 20-metį. Susirinkime visi kartu pasimelsti, pa- sivaišinti, pabendrauti. Tą dieną bus atnašaujamos tik vienos šv. Mišios. Laukiame tarnystės savanorių. Tel. pasiteiravimui 630-257-5613.

◆**Tautinių šokių ansamblis** „Grandis“ į savo gretas įsijungti kviečia jaunus ir vyresnius šokėjus, ne tik anksčiau tautinius šokius šo- kusius, bet ir norinčius išmokti šokti. Daugiau informacijos apie „Gran- dies“ ansamblį ir įvairių amžių šo- kėjų ratelius bus galima gauti prie „Grandies“ informacinio stalo per Palaimintojo Jurgio Matulaičio misi- jos Bendruomenės dieną ir tarnystės

mugę rugsėjo 19 d. arba pas an- samblio vadovę Violetą Fabianovich tel. 708-790-3160; el. paštas: ponai- violeta@yahoo.com.

◆**Poeto, kun. dr. Kęstučio Trima-** ko poezijos knygos „Jis man dovano- jo Būtį“ sutiktuvės vyks spalio 10 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Čiurlionio ga- leriijoje, Jaunimo centre 5620 S. Cla- remont Ave., Chicago, IL 60636. Ren- gia Lietuvos rašytojų draugija.

◆**Čikagos lituanistinei mokyklai** reikalingi ikimokyklinio auklėjimo ir istorijos mokytojai. Šiemet mokykla ruošiasi atidaryti lietuviškai besimo- kančiųjų klasę, kurioje bus mokoma lietuvių kalbos. Kreiptis į mokyklos direktorę Jūratę Dovilienę tel. 630-805-4036 arba el. paštu jurate124 @ yahoo.com.

◆**Maironio lituanistinei mokyk-** lai (Lemont) reikalingas dainavimo mokytojas. Kreiptis į mokyklos direk- torę Svajonę Kerelytę tel. 630-240-3343.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Pirmadienį, rugsėjo 6 d., visus** kviečiame į Nukryžiuotojo Jėzaus se- serų vienuolyną, 261 Thatcher St., Brockton, MA. 10 val. r. – šv. Mišios. Po Mišių nuo 11 val. r. iki 6 val. v. vienuolyno sodelyje vyks gegužinė. Pasigėrėsite senovinėmis mašinomis, apsipirksite mugėje, pasiklausysite muzikos, paskanausite lietuviško ir amerikietiško maisto, atsigavinsite puikiais gėrimais. Vaikai taip pat ne- bus nuskriausti – jų laukia žaidimų aikštelės. Laukiame savanorių talki- ninkų. Daugiau informacijos suteiks John Drusinkas tel. 508-583-5834 ext. 3037 arba el. paštu johnd27@ verizon.net.

◆**Maloniai kviečiame visus Mi-** chigan lietuvius į tradicinę Dievo Apvaizdos parapijos rudens gegužinę, sekmadienį, rugsėjo 19 d., tuoj po 11 val. r. šv. Mišių. Puiki proga atnaujin- ti senas pažintys ir užmegzti naujas. Visiems, vyresniems ir jaunesniems, bus užsiėmimų – turtinga loterija, lietuviškų patiekalų ir pyragų stalas, vaikučiams – žaidimai. Šis rudens renginys kasmet ruošiamas parapijos tarybos ir darbščių talkininkų. Jiems iš anksto dėkojame už visą nuoširdų darbą, o visų svečių nekantriai lau- kiamo. Parapijos adresas: 25335 W. Nine Mile Rd., Southfield, MI 48033.

◆**Pilgriminė kelionė į Guadalu-** pės Marijos, Šiaurės ir Pietų Ameri- kos globėjos, šventovę (Meksika) or- ganizuojama spalio 6–12 dienomis. Išsami programa ir registracija tink- lalapyje www.pilgrimages.com/srigne/. Daugiau informacijos suteiks seselė Ignė tel. 860-928-7955 arba el. paštu sesigne@gmail.com.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokejimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank,** 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

JAV Lietuvių Bendruomenės XIX Tarybos antra sesija ir „Lietuvių dienos Orlando 2010“

Rugsėjo 24–26 dienomis Orlando Lietuvių Bendruomenė kviečia visus smagiai praleisti laiką drauge. Or- lando, FL, vyks JAV Lietuvių Bend- ruomenės XIX Tarybos antroji sesija ir „Lietuvių dienos Orlando 2010“.

Rugsėjo 24 d.

7:30 val. v. – **Susipažinimo va- karas.** Programoje: Dokumentinio filmo (autorius G. Kumpikevičius). Florida talentų pasirodymas. Puikią vakaro nuotaiką užtikrins Virgis Gražulis ir grupė „Cigara“ iš Chi- cago, IL.

Visus aptarnaus „Renaissance Hotel“ komanda. Biliėtų kainos: sesi- jos dalyviams – nemokamai, svečiams –10 dol. asmeniui.

Rugsėjo 25 d.

10 val. r. – **Krepšinio varžybos** Hamptons at Metro West sporto salė- je, 6401 Time Square Ave., Orlando FL 32835. Kviečiamos komandos iš Atlanta, Fort Myers, Miami, Orlan- do, Palm Beach, St. Petersburg ir visi kiti norintys dalyvauti šiose varžy- bose. Komandas prašome registruotis pas Evaldą Siudiką tel. 407-448-7639 arba el. paštu esiudikas@msn.com

Šalia šios sporto salės yra puikus vandens baseinas. Norintys užkasti ar atsigavinti gaivinančiu gėrimu galės šalia esančiame bare-restorane.

6:30 val. v. – **Floridos meni- ninkų darbų paroda** „Mela Room“ salėje, 9677 S. Orange Blossom Trail, Orlando, FL. Dar neužsiregistravu- sius menininkus kviečiame kreiptis į Irmą Kirvelienę tel. 407-251-6787 arba el. pašto adresu irmafaux@ gmail.com.

7 val. v. „Mela Room“ salėje, – **Šventinis vakaras.** Bus apdovano- jami krepšinio varžybų nugalėtojai ir legendinės grupės iš Lietuvos „Vairas“ jubiliejinis koncertas.

Bilieto kaina vienam asmeniui – 30 dol., senjorams (65 ir daugiau) – 25 dol., vaikams iki 14 metų – nemoka- mai. Sesijos dalyviams ir koncerto atlikėjams – nemokamai. Vietas iš anksto galite užsisakyti pas Jurgitą Ribokaitę tel. 407-402-4308 arba el. paštu gita.blake@gmail.com arba pas Mindaugą Šatą tel. 407-259-4613 arba el. paštu mindaugas@satas.us.

JAV Lietuvių Bendruomenės XIX Tarybos antroji sesija vyks **rugsėjo 24–26 dienomis** Renaissance Orlan- do Airport Hotel, 5445 Forbes Pl., Or- lando FL 32812. Norintys daugiau informacijos kreipkitės į organizato- rius: Mindaugą Šatą tel. 407-259-4613, el. paštu mindaugas@satas.usa arba į Alvydą Smilinską tel. 407-448-0766, el. paštu al@ajsflorida.com

www.orlandolietuviai.com info

Kviečiame į kino filmo premjerą

Kadras iš kino filmo „Prie rugių ir prie ugnies“.

Rugsėjo 12 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Dailės muziejuje, Pasaulio lietu- vių centre, Lemonte (14911 127th St., Lemont, IL 60439) žiūrovams bus pristatytas dokumentinis biogra- finis filmas „Prie rugių ir prie ug- nies“ apie vieną iškiliausių šių laikų lietuvių kultūros veikėją, rašytoją Justiną Marcinkevičių. Premjeroje dalyvaus režisierės asistentas Alber- tas Vidžiūnas.

Pasak režisierės Agnės Marcin- kevičiūtės, filmo pavadinimas „Prie rugių ir prie ugnies“ reiškia harmo- ningą žmogaus buvimą žemėje, tvir- tas tradicijas ir vietą po saule. Rugiai – žmogaus kilmė, jo buvimas gamtos dalimi, ugnis – žmogus, kūryba, kul- tūra ir civilizacija.

Filmo režisierė A. Marcinkevičiū- tė: „Mintis prakalbinti Justiną Mar- cinkevičių kilo 2005 metais po po- kalbio su lituaniste Živilė Bandorie- ne, kai drauge svarstėme, kokio filmo reikėtų jaunimui, mokykloms. Tokio, kuris kalbėtų apie užmirštas verty-

bes, apie ‘nemadingą’ tautiškumo idėją. Kūrybos kelias buvo sudėtingas ir kiek ilgokas, tačiau filmas, mano nuomone, pasirodo pačiu laiku. Jame daug kalbama apie gerumą, o tai ypač svarbu šiandien, kai mums visiems yra sunku.”

Ramus ir nuoseklus pasakojimas, būdingas A. Marcinkevičiūtės dar- bams, leis nuodugnai pažinti išskir- tinę asmenybę, kūrėjo kelią ir bran- dą. Nemaža filmo dalis skiriama ir Lie- tuvos valstybės vaizdiniui, užiman- čiam svarbią vietą J. Marcinkevičiaus kūryboje. Tačiau svarbiausia, kad fil- mas sukuria atvirumo ir artumo pojūtį, žiūrint jį lengva už didelių nuopelnų, už visų garbingų titulų pa- matyti paprastą ir kuklų žmogų, su juo kartu aplankyti tėviškę, paglos- tyti šimtametę obelį ir pasidžiaugti gausiu Marcinkevičių būriu.

Daugiau informacijos: 708-207-8406, 708-785-8080.

Studijos „A propos“ ir Lietuvos televizijos info